

Начало > Предприемане на съдебни действия > Правни системи на ЕС и държавите членки > Национални обикновени съдилища

Национални обикновени съдилища

Обикновените съдилища са в основата на съдебните системи на държавите-членки. Те се занимават с голяма част от съдебните производства. Обхватът на тяхната компетентност се различава в значителна степен. Тук можете да откриете повече информация относно обикновените съдилища и тяхната компетентност във всяка държава-членка.

В повечето държави-членки обикновените съдилища се занимават с два основни вида производства:

производства по наказателноправни въпроси, т.е. свързани с наказуеми (престъпни) деяния (например кражби, вандализъм, измами и др.); тези съдилища могат да налагат санкции и често се наричат „наказателни съдилища”,

производства по гражданскоправни въпроси, т.е. спорове между граждани и/или предприятия (например, проблеми с наем, договор за услуга или развод и др.); тези съдилища често се наричат „граждански съдилища”.

Моля, изберете знаме, за да получите подробна информация за съответната страна.

Последна актуализация: 18/01/2019

Тази страница се поддържа от Европейската комисия. Информацията на тази страница не отразява задължително официалната позиция на Европейската комисия. Комисията не поема никаква отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. За да се запознаете с правилата относно авторското право за страниците на ЕС, моля прочетете правната информация.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Белгия

Настоящият раздел предоставя кратък преглед на обикновените съдилища в Белгия.

Обикновени съдилища — въведение

Върховен съд

Касационен съд (*Cour de cassation*): това е най-висшата юрисдикция, „съдът на съдилищата”, със седалище в Брюксел.

Наказателен съд

Във всяка от десетте провинции, както и в Столичния регион Брюксел, функционира по един **наказателен съд (*Cour d'Assises*)**. Това не е постоянна юрисдикция; той се свиква всеки път, когато пред него бъде отправено обвинение срещу обвиняеми.

Апелативни юрисдикции

Апелативни съдилища (*cours d'appel*) — в Белгия те са 5:

в Брюксел — за провинции *Brabant wallon*, *Brabant flamand* и столичния регион Брюксел,

в Лиеж — за провинции Лиеж, Намюр и Люксембург,

в Монс — за провинция Ено (*Hainaut*),

в Гент — за провинции *Flandre occidentale* и *Flandre orientale*,

в Антверпен — за провинции Антверпен и Лимбург.

Апелативни трудови съдилища: те са 5 в Белгия. Това са апелативни съдилища, специализирани в областта на трудовото право. Тяхната териториална компетентност се припокрива с тази на горепосочените апелативни съдилища.

Първоинстанционни юрисдикции

Първоинстанционни съдилища (*tribunaux de première instance*): те са 13 в Белгия (по един съд във всеки съдебен район и два в съдебния район на Брюксел — един френскоезичен и един фламандскоезичен).

Трудови съдилища (*tribunaux du travail*): те са 9 в Белгия (по принцип по един на територията на компетентност на всеки апелативен съд, с изключение на територията на компетентност на съда в Брюксел, в който са включени трудовите съдилища в Льовен, Нивел и Брюксел, и с изключение на немскоезичната територия на Ойпен).

Търговски съдилища (*tribunaux de commerce*): те са 9 в Белгия (по принцип по един на територията на компетентност на всеки апелативен съд, с изключение на територията на компетентност на съда в Брюксел, в който са включени търговските съдилища в Льовен, Нивел и Брюксел, и с изключение на немскоезичната територия на Ойпен).

По-нискостоящи или мирови съдилища

Мирови съдилища (*justice de paix*): в Белгия функционират 187 мирови съдилища (по един съд във всяка съдебна околия).

Полицейски съдилища (*tribunaux de police*): те са 15 в Белгия.

Компетентност на юрисдикциите

Мирови съд (*justice de paix*)

Мировият съд разглежда **граждански и търговски дела** с цена на иска до 1 860 EUR. Мировият съд е компетентен и по спорове, свързани с наеми, съседски отношения, сервитути и отчуждаване, независимо от цената на иска, както и такива за постановяване на временни мерки между съпрузи. С изключение на делата, при които цената на иска не превишава 1 240 EUR, решенията на мировия съдия могат да бъдат **обжалвани** пред първоинстанционния или търговския съд, в зависимост от това дали спорът е гражданскоправен или търговскоправен.

Полицейски съд (*tribunal de police*)

Полицейският съд е **наказателна и гражданска** юрисдикция, която разглежда дребните нарушения (*contraventions/overtredeningen*), леките престъпления, които се третират като дребни нарушения (*délits contraventionnalisés/wanbedrijven*), нарушенията на някои специални закони (например Кодекса на селското стопанство (*Code rural*), Кодекса на горското стопанство (*Code forestier*) и др.), исканията за обезщетяване на вреди, причинени в резултат на пътнотранспортно произшествие, и нарушенията на правилата за движение по пътищата. Решенията на полицейския съд могат да се **обжалват** пред първоинстанционния съд, освен когато касаят въпросите, посочени в кодекса за работата на съдилищата (*Code judiciaire*) и решението е постановено по иск, чиято цена не надвишава 1 240 EUR.

Първоинстанционен съд (*tribunal de première instance*)

На първоинстанционния съд са подсъдни всички спорове, с изключение на онези, които по закон са подсъдни на други юрисдикции. Това се нарича **остатъчна компетентност (compétence résiduaire)** на първоинстанционния съд.

Първоинстанционният съд е разделен на три отделения: **граждански съд (tribunal civil)**, **изправителен съд (tribunal correctionnel)** и **съд за младежта (tribunal de la jeunesse)**. От 2007 г. към първоинстанционните съдилища в Антверпен, Брюксел, Източна Фландрия, Лиеж и Ено бяха създадени и отделения, наречени **съдилища по прилагане на наказанията (tribunaux de l'application des peines)**.

Граждански съд

Гражданският съд разглежда **дела, свързани с гражданското състояние на лицата** (например развод, родство, осиновяване). Той е компетентен също така по спорове с цена на иска над 1 860 EUR, по дела, свързани с наследствени или авторски права, както и по въззивни жалби срещу решения, постановени от мировите съдилища.

Изправителен съд

Изправителният съд е наказателна юрисдикция, компетентна по всички видове **леки престъпления (délits)** и **по-тежки престъпления с ниска степен на обществена опасност (crimes correctionnalisés)**, като кражба чрез измама, измама, убийство по непредпазливост, кражба с взлом, грабеж. Той изпълнява също така ролята на въззивна юрисдикция по решения, постановени от полицейския съд.

Делата пред изправителния съд могат да се заведат по два начина: чрез образуване на наказателно дело от прокуратурата или от граждански ищец без предварително производство или въз основа на определение на съвещателния състав (*chambre du conseil/raadkamer*), който след приключване на следствието решава дали подсъдимият трябва да се предаде на съд.

Съвещателният състав е юрисдикция, провеждаща досъдебно производство, съставена от един съдия от първоинстанционния съд, който заседава еднолично и преценява дали изправителният съд трябва да бъде сезиран или подсъдимият трябва да бъде освободен (липса на доказателства за наличието на престъпление). Съвещателният състав решава също така дали да продължи предварителното задържане на подсъдимия или да го освободи, като може да направи това под условие. Това решение се взема за всеки месец поотделно, а в случаите на престъпление с по-висока степен на обществена опасност — на всеки три месеца.

Предварителното задържане е мярка за неотклонение, чрез която лице, заподозряно в престъпление, се задържа в очакване делото му да бъде разгледано. Тази мярка се налага с цел да се предотврати възможността заподозреният да се укрие, когато трябва да се яви пред съда, да извърши междувременно други закононарушения, да опита да унищожи или укрие доказателства или да се свърже с трети лица (напр. за да упражни влияние върху свидетели или лица, заподозрени заедно с него). Ако заподозреният бъде окончателно оправдан или делото срещу него бъде прекратено, може да поиска обезщетение от министъра на правосъдието за времето, което несправедливо е прекарал в затвора — това се нарича обезщетение в случай на неправомерно задържане. За да се предостави такова обезщетение трябва да бъдат изпълнени две условия: временното задържане трябва да е продължило повече от осем дни и задържането или продължаването на задържането не трябва да е било поради личното поведение на заподозрения. Министърът е изключително стриктен при преценката дали е изпълнено второто условие.

Решенията на съвещателния състав могат да бъдат **обжалвани** пред обвинителния състав (*chambre des mises en accusation*). Този състав се занимава с действията по разследване на равнището на апелативните съдилища.

Съд за младежта

Съдът за младежта разглежда по-специално делата, свързани с прилагането на закона за защита на младежите от 1965 г., отнасящи се например за лишаване от родителски права, настаняване на малолетни и непълнолетни лица в приемни семейства или в центрове от затворен тип, както и дела за противообществени прояви на малолетни и непълнолетни.

Съдията не налага наказания на непълнолетните престъпници, а взема **мерки** спрямо тях. На практика той може да порицае непълнолетния („да го призове да спазва реда“), да го настани в приемно семейство или в специализирана институция, където ще бъде с други младежи, ръководени от възпитатели, да му наложи мярка за полагане на общественополезен труд, а в изключителни случаи може да наложи и временно лишаване от свобода чрез изпращане в затвор. Съдът за младежта налага **мерки за закрила, за опазване или възпитателни мерки**. Ако непълнолетният, извършил престъплението, е навършил 16 години, съдията, компетентен по дела за младежта, може при определени обстоятелства да се десезира по делото. В такъв случай непълнолетният се изправя пред специализиран състав на съда за младежта, който изпълнява функцията на наказателен съд. При особено тежко престъпление, например ако става въпрос за убийство, обвинението срещу младежа се внася по изключение в наказателния съд (*cour d'assises*), независимо че става дума за непълнолетен. Съдът за младежта може също така да налага мерки по отношение на родителите, ако те не изпълняват задълженията си в областта на възпитанието (упражняване на насилие върху детето, злоупотреба с деца, много лоши условия на живот и др.). При неотложни случаи е възможно да бъдат наложени бързи мерки с цел да се защити детето.

В законопроект, приет от Камарата на представителите (*la Chambre des Représentants*) през юли 2011 г. и внесен в Сената (*le Sénat*), се предвижда създаване към първоинстанционните съдилища на самостоятелни отделения по въпросите, свързани със семейството и младежта. Проектът предвижда прехвърляне на компетентност от мировите съдилища към семейноправните състави на първоинстанционните съдилища и обратно, както и от съставите за младежта към семейноправните състави.

Съдилища по прилагане на наказанията

Съдилищата по прилагане на наказанията (tribunaux de l'application des peines) постановяват решения относно правния статут извън затвора на осъдените на лишаване от свобода. Те се произнасят по прилагането на следните възможности: **ограничено задържане, електронно наблюдение, условно освобождаване и временно освобождаване** с цел експулсиране или връщане в страната на произход. Прокуратурата и осъдените могат да подадат касационна жалба срещу решенията на съставите по прилагане на наказанията.

Жалби срещу решенията на първоинстанционния съд

С изключение на решенията на съда по прилагане на наказанията, ако страните по делото или прокуратурата не са удовлетворени от решението на първоинстанционния съд, те могат да го **обжалват**, ако съдът го е постановил като първа инстанция, т.е. трябва самото то да не е постановено по жалба срещу решение на полицейския или мировия съд. Жалбата се разглежда от апелативния съд, независимо дали решението е било постановено от гражданския или изправителния съд или от съда за младежта.

Трудов съд

Трудовият съд е компетентен по **социални въпроси**: социално осигуряване (пенсии, обезщетения за безработица и др.), трудовоправни спорове (трудови договори, регламентация на заетостта и др.) и трудови злоупотреби. Той разглежда и искове за **колективно уреждане на дългове (règlement collectif de dettes/collectieve schuldenregeling)**, предявени от физически лица.

Трудовият съд има **различни състави**. Освен в изключителните случаи, предвидени в Кодекса за работата на съдилищата, те се състоят от един професионален магистрат, който председателства състава, и двама непрофесионални „социални“ съдии (*juges sociaux*). В зависимост от

естеството на разглежданото дело непрофесионалните съдии представляват работниците, работодателите или самонаетите лица. Те се назначават като представители на професионалните браншови организации (работодатели, служители, работници или самонаети лица). Що се отнася до прокуратурата, в тези случаи тя се нарича *auditorat du travail*, а прокурорът — одитор по труда (*auditeur du travail*).

При несъгласие с решението на съда, страните могат да го **обжалват** пред апелативния трудов съд.

Търговски съд

Търговският съд разглежда **искове по спорове между търговци** за суми **над 1 860 EUR**, както и дела в специфични области като **несъстоятелността** или по **спорове между акционери в дадено дружество**. Той разглежда също така въззивни жалби срещу решенията на мировите съдии по търговски искове.

Съдебните състави на търговския съд се състоят от един съдия (професионален магистрат) и двама други непрофесионални съдии (*juges consulaires*). Непрофесионалните съдии са представители на различни търговско-промишлени браншови организации. Кандидатите за непрофесионални съдии се избират от средите на търговците, управителите на дружества, ревизорите на дружества и счетоводителите.

Прокуратурата от своя страна се представлява от членове на прокуратурата към първоинстанционния съд.

Ако страните желаят да оспорят решението на търговския съд, те подават **въззивна жалба** пред апелативния съд. Обжалваното решение обаче трябва да е постановено на първа инстанция и не трябва да съставлява решение, постановено срещу предишно решение на мировия съд.

Апелативни съдилища и апелативни трудови съдилища

Апелативният съд се състои от различни отделения:

Гражданските отделения разглеждат въззивните жалби срещу решения, постановени на първа инстанция от гражданските отделения на първоинстанционните съдилища и търговските съдилища.

Изправителните отделения разглеждат въззивните жалби срещу решения, постановени на първа инстанция от изправителните съдилища.

Отделенията за младежта разглеждат въззивните жалби срещу решения, постановени на първа инстанция от съдилищата за младежта.

Обвинителният състав е следствиеният орган, натоварен с разглеждането на въззивните жалби срещу решения на съвещателния състав. Освен това този състав повдига срещу заподозрените обвинения пред наказателния съд в случай на престъпление, нарушение на законодателството за печата или политическо престъпление.

Както при трудовия съд, съставите в **апелативния трудов съд** са съставени от професионален съдия, наричан съветник (*conseiller*), и 2 или 4 непрофесионални съдии (*conseillers sociaux*). Апелативният трудов съд разглежда въззивните жалби срещу решенията на трудовите съдилища.

Наказателен съд (*Cour d'Assises*)

Престъпления с висока степен на обществена опасност

Когато някой е **обвинен в престъпление (crime)**, което не може да бъде разглеждано или не е било разглеждано като леко престъпление, той се призовава да се яви пред наказателния съд, за да бъде съден от **съдебни заседатели**.

Наказателният съд се председателства от професионален магистрат, подпомаган от двама членове на съда (*assesseurs*), които също са професионални съдии. Те не се произнасят по вината на обвиняемия. Съдебните заседатели са тези, които решават дали обвиняемият е извършил закононарушение. **Съдебните заседатели** се определят чрез жребий, теглен сред населението. Всеки белгиец на възраст между 28 и 65 години, който не е лишен от гражданските и политическите си права, може да чете и пише, не е бил осъждан на лишаване от свобода за повече от 4 месеца или на принудителен труд за повече от 60 часа, може да бъде призван за съдебен заседател.

Наказателният процес започва с прочитане на обвинителния акт, представляващ обобщение на разследването, което включва основните доказателства, събрани по време на следствието. След това се изслушват свидетелите и участвалите в следствието лица. Изслушването цели да даде възможност на съдебните заседатели, които не са се запознали с делото, да си съставят мнение. След това прокурорът произнася обвинителна реч, дава се възможност на гражданските ищци да говорят пред съда и адвокатите представят устната си защита. Обвиняемият също се изслушва. Той отговаря на въпросите на председателя на състава, дава обяснения във връзка с изложените факти и може дори да пледира, че е невинен. След приключване на разискванията **дванадесетте съдебни заседатели** заседават при закрити врати. Те **трябва да вземат решение дали обвиняемият е виновен**. Решението се взема чрез гласуване, като то може да бъде нюансирано. Например те могат да признаят обвиняемия за виновен, като признаят същевременно наличието на смекчаващи вината обстоятелства. Ако обвиняемият бъде признат за виновен, професионалните съдии и съдебните заседатели заедно разискват какво наказание да бъде наложено. Решението по този въпрос се взема с абсолютно мнозинство. Решението относно наличието на вина трябва да бъде мотивирано.

По принцип решението на наказателния съд не подлежи на обжалване. Осъденият, гражданският ищец и прокуратурата могат обаче да подадат касационна жалба пред **Касационния съд**. При касиране на дадена присъда, т.е. в случай че тя бъде отменена от Касационния съд, делото се изпраща за решаване от друг наказателен съд, който ще трябва да постанови нова присъда.

Нарушение на законодателството за печата и политическо престъпление

Нарушение на законодателството за печата има тогава, когато е изразен престъпен умисъл чрез текстове, разпространени в голям брой екземпляри чрез технически способ. Престъплението е политическо, когато е извършено по политически мотиви и с политически цели. Публичните дела за политически престъпления и нарушения на законодателството за печата се разглеждат от наказателния съд, с изключение на нарушенията на законодателството за печата, основани на расизъм или ксенофобия.

Касационен съд

Касационният съд е **гарант за спазването на правото от съдилищата**. Компетентността му се отнася за цялата територия на страната.

Касационният съд не се произнася по фактите, а само по правната страна на делото. Касационното обжалване е допустимо само **въз основа на правни основания**, тоест при нарушаване на закона или на общ принцип на правото. Касационната жалба е допустима само срещу решения, постановени на последна инстанция, тоест такива, при които не е възможно въззивно обжалване.

Касационният съд е съставен от председател на съда (*premier président*), председатели на отделения (*présidents*), председатели на състави (*présidents de section*) и съветници (*conseillers*). Прокуратурата се представлява от главния прокурор към Касационния съд или от генерален адвокат (*avocat général*). Съдът има **три отделения**: първото разглежда гражданските, търговските, данъчните и дисциплинарните дела, второто — наказателните, а третото — трудовите дела и тези, свързани със социалното осигуряване. Всяко отделение има един френскоезичен и един нидерландскоезичен състав. По правило във всеки състав заседават пет съветника (*conseillers*).

Преди да се произнесат, съдиите изслушват заключенията на **прокуратурата** към Касационния съд. Касационният съд може да реши да отхвърли касационната жалба. Ако представените аргументи не бъдат уважени, касационната жалба се отхвърля и оспорваното съдебно решение става окончателно. Ако Касационният съд приеме, че оспорваното решение е било постановено в нарушение на закона, то се отменя изцяло или частично, със или без връщане за ново разглеждане на делото. Когато решението бъде отменено и върнато за ново разглеждане и делото трябва да се преразгледа по същество, то се изпраща на съд със същия ранг като инстанцията, постановила оспорваното решение. В подобни случаи винаги се сезира различна юрисдикция от тази, която вече се е произнесла по делото.

Забележка

Следва да се отбележи, че наред с гражданските съдилища, граждански искиове (главно свързани с искания за обезщетения) се разглеждат и от изправителните отделения на апелативния съд, наказателните съдилища, изправителните отделения на първоинстанционните съдилища (изправителен съд) и полицейските съдилища (когато разглеждат наказателни дела). Това са искиове, предявявани от гражданските ищци, т.е. от жертвите на престъпления в широкия смисъл на думата.

Бази данни с правна информация

За да получите допълнителна информация за съдилищата, моля, направете справка в [портала на Съдебната власт в Белгия](#).

Достъпът до базата данни безплатен ли е?

Да, достъпът до базата данни е **безплатен**.

Връзки по темата

Федерална публична служба „Правосъдие“

Последна актуализация: 17/09/2015

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Обикновени съдилища - България

Този раздел предоставя информация за българската съдебна система.

Организация на правораздаването - съдебна система

Първоинстанционни съдилища по граждански и наказателни дела

Районен съд (РС)

Районният съд е основен първоинстанционен съд. На него са подсъдни всички дела освен тези, които със закон са определени като подсъдни на друг съд. Разглежда граждански, наказателни и административно-наказателни дела. Решенията на районните съдилища подлежат на обжалване пред съответния окръжен съд.

Районният съд се състои от съдии и се ръководи от председател.

Окръжен съд (ОС)

Окръжният съд разглежда като **първа инстанция**:

граждански дела - исковете за установяване или оспорване на произход, за прекратяване на осиновяване, за поставяне под запрещение или за отменянето му; исковете за собственост и други вещни права върху имот с цена на иска над 50 000 лв.; исковете по граждански и търговски дела с цена на иска над 25 000 лв., с изключение на исковете за издръжка, за трудови спорове и за вземания по актове за начет; исковете за установяване на недопустимост или нищожност на вписване, както и за несъществуване на вписано обстоятелство, когато това е предвидено в закон; исковете, които по други закони подлежат на разглеждане от окръжния съд.

наказателни дела - дела за престъпления по чл. 95 - 110, 115, 116, 118, 119, 123, 124, чл. 131, ал. 2, т. 1 и 2, чл. 142, чл. 149, ал. 5, чл. 152, ал. 4, чл. 196а, 199, 203, чл. 206, ал. 4, чл. 212, ал. 5, чл. 213а, ал. 3 и 4, чл. 214, ал. 2, чл. 219, 224, 225б, 225в, 242, 243 - 246, 248 - 250, 252 - 260, 277а - 278д, 282 - 283б, 287а, 301 - 307а, 319а - 319е, чл. 330, ал. 2 и 3, чл. 333, 334, 340 - 342, чл. 343, ал. 1, буква "в", ал. 3, буква "б" и ал. 4, чл. 349, ал. 2 и 3, чл. 350, ал. 2, чл. 354а, ал. 1 и 2, чл. 354б, чл. 356е - 356и, чл. 357 - 360 и чл. 407 - 419а от Наказателния кодекс, освен подсъдните на специализирания наказателен съд по чл. 411а от Наказателния кодекс.

В София е създаден и Градски съд (ГС) с правомощията на ОС. На Софийски градски съд като първа инстанция са подсъдни делата за престъпления от общ характер, извършени от лица с имунитет или от членове на Министерския съвет.

Окръжните съдилища са разположени в областните центрове. В съдебния район на всеки окръжен съд има един или няколко районни съдилища.

Второинстанционни съдилища по граждански и наказателни дела

Окръжният съд разглежда като **втора инстанция** обжалваните актове по дела на районните съдилища, както и други дела, възложени им със закон. Апелативният съд разглежда като втора инстанция обжалваните актове по дела на окръжните съдилища, както и други дела, възложени им със закон.

Третоинстанционни съдилища по граждански и наказателни дела

Върховният касационен съд е висшата съдебна инстанция по наказателни и граждански дела. Неговата юрисдикция се разпростира върху цялата територия на Република България.

Правна база данни

Всеки един съд в България има интернет страница, която отговаря на потребностите на гражданите, юридическите лица и административните органи. На интернет страниците на съдилищата може да бъде намерена информация за структурата и дейността на съда, както и информация за текущи или вече приключили дела.

Наименование и URL на съответните бази данни

На интернет страницата на [Висшия съдебен съвет](#) може да бъде намерен подробен списък със съдилищата в България, както и техните адреси и интернет страници (достъпни само на български език).

Последна актуализация: 17/12/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Чешка република

Системата на съдилищата на Чешката република обхваща 89 районни съдилища, осем окръжни съдилища и Върховния съд.

Обикновени съдилища — въведение

Компетентност по граждански дела

Гражданските дела се разглеждат от районните съдилища, окръжните съдилища, висшите съдилища и Върховния съд на Чешката република.

Съдилища от първа инстанция

Районните съдилища разглеждат и решават спорове и други правни въпроси при граждански, трудови, семейни и търговски дела, когато съгласно закона не съществува друг съд, компетентен по същество за тях.

Делата, които не попадат в обхвата на гражданското право (например свързаните с назначаването или освобождаването на арбитри, отмяната на арбитражно решение и т.н.) се разглеждат и решават от районни съдилища в граждански производства, ако това е постановено от закона.

Делата, които попадат в компетенцията на районен съд, обикновено се решават от един съдия, който заседава самостоятелно.

Трудовите дела и други определени от закона дела се разглеждат от състав, включваща съдия и двама съдебни заседатели.

Окръжните съдилища изпълняват функцията на първоинстанционни съдилища по дела и спорове, определени в член 9, параграф 2 и член 9, буква а) от Гражданско-процесуалния кодекс.

Дела, които се гледат от окръжен съд, който изпълнява функцията на първоинстанционен съд, се разглеждат и решават от един съдия самостоятелно; ако законът го постановява, делата на първа инстанция се разглеждат и решават от състав, който се състои от председателстващ съдия и от двама други съдии.

Върховният съд изпълнява функцията на първоинстанционен съд съгласно член 67 от Закон № 97/1963 (Закона за международното частно и процесуално право); съгласно разпоредбите на този закон Върховният съд признава решения на чуждестранни съдилища.

Върховният съд заседава в състави или разширени състави.

Второинстанционни съдилища

Когато дадено дело се разглежда от районен съд на първа инстанция, апелативният съд (второинстанционен съд) е окръжен съд.

Когато дадено дело се разглежда от окръжен съд на първа инстанция, апелативният съд е висш съд.

Висшите съдилища заседават в състави, които се състоят от председателстващ съдия и двама други съдии, освен ако не е постановено друго със специално законодателство.

База данни с правна информация

Законодателните актове, издадени от Чешката република, могат да се намерят (само на чешки език) на официалния уебсайт на правителството: Portál vlády ČR.

Безплатен ли е достъпът до базата данни с правна информация?

Да. Този уебсайт е единственият безплатен източник на текстовете на законодателни актове.

Компетентност по наказателни дела

Наказателните дела се разглеждат от районните съдилища, окръжните съдилища, висшите съдилища и Върховния съд на Чешката република.

Съдилища от първа инстанция

Освен ако Закон № 141/1961 за наказателните производства не предвижда друго, производствата на първа инстанция се водят от районен съд.

Районните съдилища решават дела, които са определени в правни актове, свързани с производства, разглеждани пред съдебен състав; други дела се разглеждат от един съдия; Съдебните състави в районните съдилища включват председателстващ съдия и двама други съдии. „Един съдия, който заседава самостоятелно, означава съдия или председателстващ съдия. Само съдии могат да изпълняват функцията на председателстващ съдия.

Производствата на първа инстанция по наказателни дела се извършват от окръжни съдилища, ако предвиденото от закона наказание за свързаните престъпления е най-малко пет години лишаване от свобода или ако е възможно да се наложи специално наказание. Производствата във връзка с наказателни престъпления, определени в член 17, параграф 1 от Закона за наказателното съдопроизводство, се извършват на първа инстанция от окръжен съд, дори ако минималният срок за лишаване от свобода е по-кратък.

Окръжните съдилища заседават в състави. Един съдия, заседаващ самостоятелно, разглежда делата, определени в съответните правни актове относно съдебните производства.

Съставите в окръжните съдилища включват:

- а) председателстващ съдия и двама други съдии, когато съдебният състав изпълнява функцията на съд на първа инстанция по наказателно дело;
- б) председателстващ съдия и двама съдии по други дела.

„Един съдия, който заседава самостоятелно“, означава съдия или председателстващ съдия. Само съдии могат да изпълняват функцията на председателстващ съдия.

Второинстанционни съдилища

Жалбите срещу решения на районния съд се разглеждат от по-висш окръжен съд. Жалбите срещу решения, издадени от окръжен съд, който изпълнява функцията на първоинстанционен съд, се разглеждат от висш съд.

Висшият съд заседава в състави, които се състоят от председателстващ съдия и двама други съдии, освен ако не е постановено друго със специално законодателство.

Компетентност по административни дела

Ролята на административното правосъдие е да защитава субективните публични права на физически и юридически лица.

Тази роля се изпълнява от административните съдилища. Те представляват специализирани отделения в рамките на системата на окръжния съд и изпълняват функцията на административни съдилища на първа инстанция.

Административните съдилища се състоят от председателстващ съдия, заместник председателстващи съдии и други съдии. Отделните дела се разглеждат от състави, състоящи се от трима съдии.

Административните съдилища се занимават с:

- а) жалби срещу решения в областта на публичната администрация, издадени от административен орган, например от изпълнителен орган, от орган на самоуправляващ се географски субект, от физическо лице, или от друг орган, от когото е изискано да вземе решение относно правата и задълженията на физически и юридически лица в областта на публичната администрация;
- б) защита срещу бездействие на административен орган;
- в) защита в случай на незаконно действие от страна на административен орган;
- г) жалби относно съдебна компетентност;
- д) дела, свързани с избори и местни/регионални референдуми;
- е) дела, свързани с политически партии и движения;
- ж) пълна или частична отмяна на мерки от общ характер поради тяхната незаконосъобразност;
- з) дела, свързани с дисциплинарна отговорност на съдии, съдебни служители, прокурори и съдебни изпълнители; и
- и) дела, свързани с определени правила за регламентиране на професии.

Върховният административен съд е административният съд на последна инстанция и той включва председателстващите съдии на Върховния административен съд, заместник председателстващите съдии и съдии. Отделните дела обикновено се разглеждат от състав, съставен от трима съдии.

Освен разглеждането на жалби Върховният административен съд разглежда дела за разпускането на политически партии или политически движения, за спиране или възобновяване на техните дейности, за жалби, свързани със съдебна компетентност и за пълното или частичното отменяне на мерки от общ характер. Допълнителна материална компетентност се дава на Върховния административен съд чрез специално законодателство.

Допълнителна информация можете да намерите на следния уебсайт: [Evropský soudní atlas ve věcech občanských — Soustava soudů v České republice](#) [Европейски съдебен атлас за граждански дела — Съдебна система в Чешката република].

Допълнителна информация можете да намерите на следния уебсайт: [Nejvyší správní soud](#) [Върховен административен съд].

Връзки по темата

[Организация на съдебната система](#)

[Съдебна система](#)

Последна актуализация: 09/07/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Обикновени съдилища - Дания

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на обикновените съдилища в Дания.

Обикновени съдилища — въведение

Върховен съд (Højesteret)

Върховният съд е апелативният съд от последна инстанция в Дания и е със седалище в Копенхаген. Съдът преразглежда решения и постановления на:

Висшия съд на Източна Дания

Висшия съд на Западна Дания и

Морския и търговски съд в Копенхаген.

Върховният съд преразглежда както граждански, така и наказателни дела, и е апелативният съд от последна инстанция (трето ниво) при дела за наследство и полечителство, несъстоятелност, принудително изпълнение и дела, свързани с поземлена регистрация.

Върховният съд не преразглежда въпроси, свързани с вината или невинността при наказателни дела. Само при изключителни случаи съществува право на обжалване (трето ниво) пред Върховния съд (вижте по-долу). В състава на Върховния съд няма непрофесионални съдии.

Източен висш съд (Østre Landsret) и Западен висш съд (Vestre Landsret)

В Дания съществуват **две висши съдилища** — Висш съд на Западна Дания и Висш съд на Източна Дания. Висшите съдилища гледат жалби от окръжни съдилища.

Гражданските и наказателните дела се гледат от окръжните съдилища (първо ниво). При определени обстоятелства е възможно гражданско дело да бъде препратено към висш съд.

Окръжни съдилища (Byretterne)

Окръжните съдилища гледат граждански и наказателни дела, както и дела във връзка с принудително изпълнение, пробация и несъстоятелност.

Нотариалните актове също попадат в рамките на юрисдикцията на окръжните съдилища. Някои окръжни съдилища ще продължат да се занимават с регистрация в някои съдебни окръзи докато тази функция се поеме от Поземления съд.

Бази данни с правна информация

За повече информация, моля вижте [структурната диаграма на съдебната система в Дания](#).

Последна актуализация: 03/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Германия

Настоящият раздел ви предоставя информация относно организацията на обикновените съдилища в Германия.

Обикновени съдилища — въведение

Компетентност по граждански дела

Местните съдилища (Amtsgerichte) в ролята си на съдилища от първа инстанция са компетентни по граждански дела — предимно по дела със стойност на съдебния иск до 5000 EUR. Те също са компетентни по въпроси, независими от стойността на съдебния иск, като спорове по наемни отношения, семейни въпроси и издръжка.

Делата в местни съдилища могат да се гледат от един-единствен съдия.

Регионалните съдилища (Landgerichte) в ролята си на съдилища от първа инстанция са компетентни по граждански дела, включващи всички спорове, които не са отнесени към местни съдилища. Обикновено това са спорове със стойност на съдебния иск над 5000 EUR.

По принцип, делата пред регионалните съдилища също се гледат от един-единствен съдия. Трудни въпроси и казуси с фундаментално значение обаче се гледат от състави: т.е. трибунал, съставен от трима професионални съдии.

Регионалните съдилища от втора **инстанция** гледат дела в граждански трибунали в рамките на регионалните съдилища. Те обикновено са съставени от трима съдии, които гледат жалби срещу решенията на местните съдилища.

Освен това, в регионални съдилища могат да се учредяват **състави за търговскоправни въпроси**. Те обикновено са отговорни за спорове от първа и втора инстанция между бизнесмени/търговци. Тези състави са съставени от един професионален съдия и двама непрофесионални съдии, които са търговци.

По-висшестоящите регионални съдилища (Oberlandesgerichte) обикновено са съдилища от втора инстанция. При граждански дела те гледат жалби срещу решения на регионалните съдилища и жалби срещу решенията на местните съдилища по семейни въпроси.

Сенатите на **по-висшестоящите регионални съдилища** по принцип се състоят от трима професионални съдии. Въпреки това, граждански дела, които не представляват особени трудности и не са с фундаментална важност, могат да се препращат към самостоятелни съдии.

Най-висшестоящият обикновен съд е **Федералният върховен съд** (Bundesgerichtshof), който е съдът от последна инстанция и се занимава само с жалби по правни въпроси. Сенатите на Федералния върховен съд са съставени от петима професионални съдии.

Компетентност по наказателни дела

Съдилища от първа инстанция

Законът за съдилищата (Gerichtsverfassungsgesetz — GVG) установява компетентността на съдилищата по наказателни производства. Местният съд (Amtsgericht) е съдът от първа инстанция по наказателни въпроси, освен ако не е установена компетентността на регионалния съд или по-висшестоящия регионален съд (§ 24, параграф 1, номера 1—3 от GVG). По принцип (§ 25 от GVG) решение се взема от един съдия на наказателен съд, ако то:

засяга закононарушение (Vergehen) или

е цел на частно обвинение и

ако не се очаква наказание, по-тежко от двугодишна присъда лишаване от свобода.

При всички останали случаи, компетентността е на магистратски съд (съдебни заседатели) (§ 28 от GVG); той е съставен от един професионален съдия и непрофесионални съветници.

Дела, отнесени към магистратски съдилища, засягат средно тежки престъпления, по които е компетентен местният съд (§ 24, параграф 1 от GVG), освен ако те не са били отнесени към съдия от наказателен съд (§ 25 от GVG). Това включва дела, при които очакваното наказание е лишаване от свобода за срок между две и четири години. Освен това, т.нар. разширен магистратски съд може да гледа такова дело по искане на прокуратурата (§ 29, параграф 2 от GVG) — ако прокуратурата и съдът определят, че има нужда от допълнителна консултация с втори професионален съдия поради естеството на материята.

Компетентността на **регионалния съд** (Landgericht) от първа инстанция е уредена в § 74, параграф 1 от GVG. В съответствие с това, регионалният съд е компетентен по всички престъпления, за които нито местният съд, нито по-висшестоящите регионални съдилища са компетентни: т.е. когато се очаква по-дълъг период на лишаване от свобода.

Следва да се отбележи, че германското наказателно законодателство прави разлика между „нарушение“ (Vergehen) от една страна, и „престъпление“ (Verbrechen) от друга. Престъпление в този смисъл (според Федералния наказателен кодекс) е престъпно деяние, за което законът предвижда минимално наказание от поне една година. Поради това, престъпленията са най-тежките наказуеми деяния.

Регионалният съд също е компетентен по всички други престъпни деяния, при които очакваното наказание надвишава четири години (§ 74, параграф 1, изречение 2, случай 1 от GVG). Той също е компетентен, ако прокурорската служба реши да внесе обвинителен акт в регионалния съд поради специалната важност на дадено дело, дори ако местният съд е компетентен.

Трибуналите на регионалния съд се изслушват от наказателното отделение на съда. Решенията от първа инстанция се вземат от голям наказателен съд (Große Strafkammer) и делата обикновено се гледат от трима професионални съдии и двама непрофесионални съветници. Съгласно условията, установени в § 76, параграф 2 от GVG, голям наказателен съд може да реши при завеждането на съдебен процес, че делото може да се гледа само от двама професионални съдии и двама непрофесионални съветници.

По-висшестоящият регионален съд е съд от първа инстанция за престъпленията и нарушенията, изброени в § 120, параграфи 1 и 2 от GVG, повечето от които засягат сигурността/съществуването на Федерална република Германия. Сенатите на Федералния върховен съд могат да гледат дела с петима професионални съдии, включително председателстващ съдия. Въпреки това, когато процесът започне, сенатът по наказателни въпроси може да реши, че делото може да се гледа от трима професионални съдии, включително председателстващия съдия, освен ако естеството или трудността на материята прави задължително участието на двама допълнителни професионални съдии (§ 122, параграф 2, изречения 1 и 2 от Закона за съдилищата / GVG).

Обжалване

При обжалване на решение на местния съд, обичайното правно средство е обжалване пред **регионалния съд** (§ 312 от Наказателно-процесуалния кодекс [StPO]), когато жалбата се разглежда от т.нар. малък наказателен съд/отделение (kleine Strafkammer). Той е съставен от един професионален съдия и двама непрофесионални съветници. В случай на обжалване на решение на разширен магистратски съд при местния съд се добавя втори професионален съдия. В допълнение (§ 335 от StPO), т.нар. „директно ревизионно обжалване“ (Sprungrevision) е възможно срещу решения на местния съд от първа инстанция, по които по-висшестоящият регионален съд може да взема решение.

Жалба по правни въпроси (перезглеждане) може да бъде подадена срещу всички решения на съдилища от първа инстанция – както регионалния съд, така и по-висшестоящия регионален съд – (§333 от StPO). **Федералният върховен съд** е апелативният съд (Revisionsinstanz) по всички решения на по-висшестоящия регионален съд и големите наказателни съдилища (отделения) на регионалния съд (§ 135, параграф 1 от GVG). Сенатите на Федералния върховен съд могат да решават по презглеждането с петима професионални съдии, включително председателстващ съдия. Жалби срещу (други) решения на регионалните съдилища се гледат от по-висшестоящите регионални съдилища.

Връзки по темата

Федерален върховен съд

Последна актуализация: 09/09/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Обикновени съдилища - Естония

Настоящият раздел предоставя информация за организацията на обикновените съдилища в Естония.

Обикновени съдилища — въведение

Окръжните съдилища (maakohud) са обикновени съдилища от **първа инстанция**, които разглеждат всички граждански и наказателни дела, както и дела за наказуеми простъпки (дребни престъпления) и провеждат други производства, които са поставени в тяхната компетентност от закона. Производствата пред окръжните съдилища са уредени в следните кодекси: Гражданския процесуален кодекс за граждански дела, Наказателно-процесуалния кодекс за наказателни дела и Кодекса за наказуеми простъпки (дребни престъпления) за дела за наказуеми простъпки (дребни престъпления).

Към окръжните съдилища има и отдели за кадастъра и имотния регистър и за вписванията, които изпълняват административни функции. Имотният регистър и регистърът на имуществените отношения на съпрузите се поддържат в отдела за кадастъра. Търговският регистър, регистърът на сдруженията с нестопанска цел и фондациите, регистърът на търговските залози и регистърът на корабите се поддържат в отдела по вписвания. Окръжният съд на Пярну (Pärnu) има и отделение за заповеди за плащане. Отделението за заповеди за плащане обработва заявления за ускорено производство по въпроси, свързани със заповед за плащане.

Решенията и постановленията на окръжните съдилища, подлежат на контрол от **областните съдилища** (ringkonnakohtud), които са съдилища от втора инстанция, въз основа на постъпили жалби срещу тези решения и постановления. Производствата в областните съдилища са уредени в същите закони, приложими за производствата в съдилищата от първа инстанция.

Съдилища от първа инстанция

В Естония има четири окръжни съдилища. Окръжните съдилища са разделени на съдебни палати.

Окръжни съдилища:

Окръжен съд на Харю (*Harju Maakohus*):

Съдебна палата, намираща се на улица „Liivalaia“

Съдебна палата, намираща се на улица „Kentmanni“

Съдебна палата, намираща се на шосе „Tartu“

Окръжен съд на Виру (*Viru Maakohus*):

Съдебна палата в Йъхви (Jõhvi)

Съдебна палата в Нарва (Narva)

Съдебна палата в Раквере (Rakvere)

Окръжен съд на Пярну (*Pärnu Maakohus*):

Съдебна палата в Пярну (Pärnu)

Съдебна палата в Хаапсалу Haapsalu

Съдебна палата в Куресааре (Kuressaare)

Съдебна палата в Рапла (Rapla)

Съдебна палата в Пайде (Paide)

Окръжен съд на Тарту (*Tartu Maakohus*):

Съдебна палата в Тарту (Tartu)

Съдебна палата в Йъгева (Jõgeva)

Съдебна палата във Вилянди (Viljandi)

Съдебна палата във Валга (Valga)

Съдебна палата във Вьру (Võru)

Съдилища от втора инстанция

В Естония има две областни съдилища.

Областни съдилища:

Областен съд на Талин (*Tallinna Ringkonnakohtus*)

Областен съд на Тарту (*Tartu Ringkonnakohtus*)

Бази данни с правна информация

Можете да намерите информация за връзка със съдилищата на [уебсайта на съдилищата](#). Достъпът до информацията за връзка е безплатен.

Последна актуализация: 03/08/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Ирландия

Настоящият раздел ви предоставя информация относно организацията на обикновените съдилища в Ирландия

Обикновени съдилища

Системата на съдилищата в Ирландия се основава на Конституцията от 1922 г., в която се предвижда създаването на нови съдилища, които да заменят съдилищата, установени по време на британската администрация. Новите съдилища са създадени през 1924 г. със Закона за съдилищата, с който се създава правната основа на съдебната система.

Днешните съдилища са създадени със Закона за (създаване и устройство) на съдилищата от 1961 г. съгласно член 34 от Конституцията, приета от ирландския народ през 1937 г.

В членове 34—37 от Конституцията се разглежда правораздаването като цяло. Член 34.1 гласи, че „правораздаването се извършва в съдилища, създадени съгласно закона“. В Конституцията структурата на съдебната система е представена като състояща се от съд от последна инстанция — Върховния съд, и първоинстанционни съдилища, които включват Висш съд с пълна компетентност по всички наказателни и граждански дела и съдилища с ограничена компетентност, окръжен съд и районен съд, организирани на регионален принцип.

Граждански съдилища

Върховен съд

Върховният съд се явява въззивна инстанция срещу всички решения на Висшия съд. Върховният съд също така е компетентен да разглежда жалби срещу решения на Апелативния наказателен съд, ако той или главният прокурор удостоверяват, че решението включва касационна жалба от изключително обществено значение и че е желателно в интерес на обществото жалбата да се отнесе до Върховния съд. Съдът може също така да се произнася по правен въпрос, изпратен му от окръжния съд. Върховният съд има правомощието да решава дали даден законопроект (или всяка разпоредба или разпоредби от него), който е приет и от двете камари на Oireachtas (парламента) и е представен на президента на Ирландия, за да бъде подписан от него/нея преди да бъде приет като закон, е в противоречие с Конституцията, по въпрос, за който президентът е сезирал съда. Ако възникне въпрос, свързан с постоянната недееспособност на президента, той трябва да бъде решен от Върховния съд. Обжалвания или други въпроси се разглеждат и определят от петима съдии от Върховния съд освен в случаите, когато председателят на Върховния съд посочва, че всяка жалба или друг въпрос (с изключение на въпроси, свързани с Конституцията) се разглеждат и определят от трима съдии. Съдът може да заседава в повече от едно отделение по едно и също време.

Висш съд

Съгласно Конституцията **Висшият съд** има пълната първоначална компетентност и правомощия да взема решения по дела и въпроси, независимо дали са от правен или фактически характер, граждански или наказателни. Висшият съд има изключителната компетентност по въпроси, свързани с осиновяването на деца и по отношение на молби за екстрадиция. Компетентността на Висшия съд обхваща и въпроси относно законсъобразността, като се вземат предвид разпоредбите на Конституцията (с изключение на закон, по отношение на който Върховният съд вече е бил сезиран от президента на Ирландия). Повечето дела във Висшия съд се разглеждат от един съдия, въпреки че има законова разпоредба, съгласно която определени случаи, като например искове за клевета, нападение или незаконно лишаване от свобода, трябва да бъдат разглеждани от съдия, заседаващ заедно със съдебни заседатели. Особено значими случаи могат да бъдат разглеждани от двама или повече съдии, заседаващи като Дивизионен съд.

Висшият съд действа като апелативен съд срещу решения на окръжния съд по граждански дела. Освен апелативна компетентност по граждански жалби пред окръжния съд Висшият съд също има правомощието да преразглежда решенията на всички нисшестоящи трибунали чрез издаване на прерогативни разпореждания за Mandamus (заповед на висша съдебна инстанция до съд от по-ниска инстанция за правилното изпълнение и задължение), Prohibition (забрана от по-висша съдебна инстанция за разглеждане на дело, което е извън компетентността на съда от по-ниска инстанция) и Certiorari (заповед, с която се изискват материалите по дело на съд от по-ниска инстанция с цел преразглеждането им.). Тези разпореждания се отнасят не до решенията по същество на нисшестоящите трибунали, а до това дали компетентността е била превишена. Висшият съд може да се произнася по правен въпрос, повдигнат от районния съд. Той също така разглежда молби за освобождаване под гаранция, когато обвиняемият е обвинен в убийство или когато обвиняемият иска промяна на условията, наложени от районния съд. Обикновено когато разглежда първоначални искове, Висшият съд заседава в Дъблин. Той също така заседава и в редица съдебни окръзи в провинцията, където разглежда първоначални искове за обезщетения за телесна повреда и наранявания с фатален изход. Висшият съд на окръга разглежда жалби срещу решения на окръжния съд в провинциалните съдебни окръзи.

Окръжен съд

Гражданскоправната компетентност на **окръжния съд** е ограничена освен в случаите, когато всички страни по иска са постигнали съгласие, в които случаи компетентността е неограничена. Компетентността на съда е ограничена при искове за договори, покупки на изплащане или кредитни споразумения за продажба или закононарушения, даващи право за предявяване на иск, в размер до 38 092,14 EUR.

Окръжният съд е компетентен по въпроси, свързани с легализиране на завещания, както и по въпроси, свързани с правото на собственост или договор за наем на недвижими имоти, при които данъчната оценка на имота не надвишава 253,95 EUR. Окръжният съд е компетентен по производства, свързани със семейното право, включително съдебна делба, развод, нищожност и жалби срещу решения на районния съд. Гражданските дела в окръжния съд се гледат само от съдия, без съдебни заседатели. Той действа като апелативен съд срещу решения на районния съд по гражданскоправни и наказателноправни въпроси. Обжалването е под формата на повторно изслушване и решението на окръжния съд е окончателно и не подлежи на обжалване.

Окръжният съд също така е компетентен по всички дела за подаване на заявление за нови лицензи за продажба на алкохол за консумация на място и има апелативна компетентност срещу решения на трибунали, като например директора по разследванията в областта на равното третиране.

Районен съд

Районният съд има ограничена компетентност на местно равнище. В областта на семейното право той има правомощието да издава разпореждания за издръжка, заповед, упражняване на родителски права върху деца, право на посещение и установяване на бащинство.

Районният съд има правомощието да се произнася по граждански дела, основани на договор, покупка на изплащане или кредитни споразумения за продажба, закононарушение, даващо право за предявяване на иск, както и неплащане на наем или неправомерно притежаване на стоки, когато цената на иска не надвишава 6 348,69 EUR. Съдът също така е компетентен по отношение на изпълнението като цяло на съдебни решения за дългове, постановени от всеки съд, компетентен е по отношение на голяма част от лицензионните разпоредби, напр. свързани с продажбата на спиртни напитки и по отношение на заявления за злонамерени щети, при които цената на иска не надвишава 6 348,69 EUR.

Районният съд разполага с отдели в съдебните райони в рамките на страната — в 24 района. Като цяло определянето на съдебния район, в който се разглежда делото, зависи от това къде е сключен договорът, от това къде ответникът пребивава или развива бизнес, или в случай на дела, свързани с лицензи, от това къде се намират лицензираните заведения.

Наказателни съдилища

Върховен съд

Върховният съд разглежда жалби срещу решения на Апелативния наказателен съд по дела, в които се повдига правен въпрос от изключително обществено значение.

Апелативен наказателен съд

Апелативният наказателен съд разглежда жалби от лица, признати за виновни в окръжен съд, централен наказателен съд или специален наказателен съд.

Специален наказателен съд

Специалният наказателен съд се създава за разглеждането на престъпления, за които е установено, че обикновените съдилища не могат да обезпечат ефективното правораздаване и опазването на обществеността ред и мир. Съдът заседава с трима съдии и без съдебни заседатели.

Централен наказателен съд

Централният наказателен съд е наказателното подразделение на Висшия съд. В него се водят дела за убийства, изнасилвания, държавна измяна и наказателни дела съгласно Закона за конкуренцията от 2002 г. Съдът заседава с един съдия и съдебни заседатели.

Окръжен наказателен съд

Окръжният наказателен съд се произнася по дела за престъпления, различни от завежданите в Централния наказателен съд. Заседава с един съдия и съдебни заседатели. Разглежда жалби срещу решения на районния съд.

Районен съд

 Районният съд разглежда престъпления от общ характер (най-вече актове от нормативен характер) и някои наказуеми престъпления. Заседава само с един съдия.

Последна актуализация: 28/03/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Обикновени съдилища - Гърция

Обикновени съдилища – въведение

Граждански съдилища

Всички частноправни спорове се отнасят до гражданските съдилища, в това число безспорните производства, които са възложени на тези съдилища по закон.

Гражданските съдилища са:

Върховният съд (*Άρειος Πάγος*);

апелативните съдилища (*εφετεία*);

първоинстанционните съдилища със съдийски състави (*πολυμελή πρωτοδικεία*);

едноличните първоинстанционни съдилища (*μονομελή πρωτοδικεία*);

районните съдилища (*ειρηνοδικεία*).

Наказателни съдилища

Наказателните съдилища разглеждат наказателни дела.

Наказателните съдилища са:

Върховният съд;

апелативните съдилища с петчленен съдебен състав (*πενταμελή εφετεία*);

съдилищата със смесен съдебен състав със съдебни заседатели (*μεικτά ορκωτά δικαστήρια*);

апелативните съдилища със смесен съдебен състав със съдебни заседатели (*μεικτά ορκωτά εφετεία*);

апелативните съдилища с тричленен съдебен състав (*τριμελή εφετεία*);

полицейските съдилища с тричленен съдебен състав (*τριμελή πλημμελειοδικεία*);

едноличните полицейски съдилища (*τριμελή πλημμελειοδικεία*);

районните наказателни съдилища (*πταισματοδικεία*);

съдилищата за непълнолетни лица (*δικαστήρια ανηλίκων*).

По силата на специални закони наказателна компетентност имат и:

военните съдилища (*στратοδικεία*);

военноморските съдилища (*ναυτοδικεία*);

военновъздушните съдилища (*αεροδικεία*).

Тези съдилища разглеждат дела в качеството си на специализирани наказателни съдилища.

Те разглеждат дела, свързани с престъпления, извършени от военнослужещи в армията, военноморските сили и военновъздушните сили.

Административни съдилища

Административните съдилища разрешават административни спорове между държавните административни органи и гражданите.

Обикновените административни съдилища са първоинстанционните административни съдилища (*διοικητικά πρωτοδικεία*) и апелативните административни съдилища (*διοικητικά εφετεία*).

Първоинстанционните административни съдилища заседават в състав от един или трима съдии в зависимост от паричната стойност на спора. Те се произнасят по данъчни дела, спорове между частни лица и социалноосигурителни субекти или субекти, отговарящи за прилагането на социалната политика, както и спорове от административен характер между гражданите и държавата, общинските или областните администрации. Първоинстанционните административни съдилища с тричленен съдебен състав се произнасят също по жалбите срещу решенията на едноличните първоинстанционни административни съдилища.

Апелативните административни съдилища се произнасят по жалбите срещу решенията на първоинстанционните административни съдилища с тричленен съдебен състав. Те се произнасят като първата инстанция също по молбите за отмяна на административни актове, свързани с наемането на служители в държавната администрация (освобождение от длъжност, отказ за назначаване на длъжност или повишаване в длъжност и т.н.).

Генералният инспектор на държавната администрация е институция, която е част от системата на административните съдилища. Генералният инспектор на държавната администрация контролира функционирането на горепосочените административни съдилища и обжалва техните решения.

Държавният съвет (*Συμβούλιο της Επικρατείας*) се произнася по следните спорове:

молби за отмяна на административни актове поради тяхната незаконосъобразност, нарушение на материалноправни разпоредби или злоупотреба с власт, липсата на компетентност или формална грешка при издаването им;

жалби на граждански, военни, общински и други длъжностни лица срещу решенията на комитетите на персонала (*υπηρεσιακά συμβούλια*) във връзка с повишаване в длъжност, уволняване, понижаване в длъжност и т.н.

жалби срещу решенията на административните съдилища.

Бази данни с правна информация

Уебсайт на **Гърция** **Върховен съд**. Достъпът до базата данни е **безплатен**.

 База данни на регистрите за съдимост за гръцки граждани с неизвестно място на раждане или място на раждане в чужбина и за чужди граждани.

Връзки по темата

- Върховен съд
- Първоинстанционен съд на Атина
- Първоинстанционен съд на Солун
- Първоинстанционен съд на Пирея
- Държавен съвет
- Сметна палата
- Прокуратура към районните съдилища
- Първоинстанционен административен съд на Атина

Последна актуализация: 25/06/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Испания

Член 117 от Конституцията гласи, че принципът на единство на съдебната власт е в основата на организацията и дейността на съдилищата. Този принцип е изразен в съществуването на единна съдебна система, съставена от общите съдилища.

Съществуват многобройни съдилища, които разпределят дейността помежду си съгласно критериите за разпределение на компетенциите — материя, количествени измерения, лице, функция или територия — тъй като единството на съдебната власт не противоречи на съществуването на различни съдилища с различна компетентност.

Обикновени съдилища — въведение

Конституцията от 1978 г. постановява, че Испания е социална и демократична правова държава, която защитава като най-висши ценности на правната си уредба свободата, правосъдието, равенството и политическия плурализъм.

Раздел VI от Конституцията е посветен на съдебната власт, като член 117 гласи, че принципът на единство на съдебната власт (*unidad jurisdiccional*) е в основата на организацията и дейността на съдилищата.

Всички тези принципи са отразени в организацията на съдилищата в Испания и намират израз в наличието на единна съдебна система, съставена от обикновените съдилища.

Съществуват многобройни съдилища, които разпределят дейността помежду си съгласно критериите за определяне на компетентност — предмет, цена на иска, лице, функция или територия — тъй като единството на съдебната власт не противоречи на съществуването на различни съдилища с различна компетентност.

Обикновените съдилища са тези, които са уредени в Органичния закон за съдебната власт, предвиден в член 122 от Конституцията от 1978 г.

Трябва да се прави разграничение между три основни аспекта:

териториален аспект;

едноличен или колективен състав на съда;

компетентност.

Териториален аспект

В съответствие с обяснителния меморандум към Органичния закон 6/1985 от 1 юли 1985 г. за съдебната власт за целите на съдебната организация държавата е разделена **териториално** на общини, съдебни райони (*partidos*), провинции и автономни области, като компетентни по отношение на тях са съответно мировите съдилища (*Juzgados de Paz*), първоинстанционните и следствени съдилища (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), административните съдилища (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), трудово-социалните съдилища (*Juzgado de lo Social*), съдилищата, отговарящи за социално-битовите условия и надзора на местата за лишаване от свобода (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) и съдилищата за непълнолетни (*Juzgados de Menores*), съдилища на провинциите (*Audiencias Provinciales*) и висшите съдилища на автономните области в Испания (*Tribunales Superiores de Justicia*).

Компетентността на Националния висш съд (*Audiencia Nacional*), Върховния съд (*Tribunal Supremo*), централните следствени съдилища (*Juzgados Centrales de Instrucción*) и централните административни съдилища (*Juzgados Centrales de lo Contencioso-administrativo*) се простира върху цялата страна.

Едноличен или колективен състав на съдебните органи

Всички съдилища имат едноличен състав, с изключение на Върховния съд, Националния висш съд, висшите съдилища на автономните области и съдилища на провинциите.

Върховният съд се състои от председателя, председателите на отделенията (*presidentes de sala*) и съдиите (*magistrados*), определени от закона за всяко отделение. Има пет отделения: гражданско, наказателно, за административни спорове, трудово и военно.

Националният висш съд (*Audiencia Nacional*) се състои от председателя, председателите на отделенията и съдиите, определени от закона за всяко отделение (апелативно, наказателно, за административни спорове и трудово).

Висшите съдилища на автономните области (*Tribunales Superiores de Justicia*) имат по четири отделения (гражданско, наказателно, за административни спорове и трудово). Те се състоят от председател, който също така е председател на гражданското и наказателното отделение, председателите на отделенията и съдиите, определени от закона за всяко отделение.

Съдилищата на провинциите (*Audiencias Provinciales*) се състоят от председател и двама или повече съдии. Те разглеждат граждански и наказателни дела. Може да съществуват и отделения със същия състав.

Служба на съдилищата (*Oficina Judicial*)

Органичния закон за съдебната власт описва Службата на съдилищата като административна организация, действаща в подкрепа на съдебната дейност на съдиите и съдилищата.

Тя е създадена се цел да подобри ефикасността, ефективността и прозрачността на съдебните производства, да рационализира решаването на делата и да насърчава сътрудничеството и координацията между различните администрации. Поради това създаването на тази служба е в отговор на ангажимента за осигуряване на качествена обществена услуга, която е близо до хората, отговаря на конституционните ценности и е в съответствие с действителните потребности на гражданите.

Това е нов организационен модел, който въвежда модерни техники за управление, основаващи се на комбинация от различни административни звена: звена, осигуряващи пряка подкрепа за съдебни процедури, отговарящи на предишните еднолични съдилища (*juzgados*), които подпомагат съдията при изпълнение на съдебните му задължения, и общи процесуални служби, ръководени от съдебни секретари (*Secretarios Judiciales*), които изпълняват и вземат решение по всички задачи, които не са от строго съдебен характер, като например получаване на документи, обработване на призовки, изпълнение на решения, несъдебни производства, приемане на молби за съдебен процес, известяване на страните, отстраняване на процесуални недостатъци и т.н.

Има три вида общи процесуални служби:

обща служба;

общаслужба за управление на делата;

обща служба по принудително изпълнение.

Новият организационен модел е въведен в Бургос и Мурсия през ноември 2010 г. През февруари 2011 г., Службата на съдилищата е установена и в Касерес и Сиудад Реал, а през юни 2011 г. и в Леон, Куенка и Мерида. През 2013 г. тя е установена и в Сеута и Мелила. Този модел съществува едновременно с предишния модел от еднолични съдилища и трибунали (*juzgados* и *tribunals*), който се среща във всички други части на Испания.

Компетентност

Освен по териториален признак съдилищата се разделят и по предметна компетентност, съобразно която съществуват **четири системи от съдилища:**

Граждански съдилища: разглеждат спорове, които не са изрично възложени на друг вид съдилища. Следователно те могат да бъдат определени като обикновени съдилища.

Наказателни съдилища: наказателните дела и производства трябва да се разглеждат в рамките на системата за наказателно правосъдие. В испанското право обаче граждански иск, произтичащ от престъпно деяние, може да се гледа заедно с наказателното производство. В този случай наказателният съд ще определи подходящото обезщетение, което трябва да се плати за покриване на щетите, нанесени при извършване на престъплението или простъпката.

Административни съдилища: разглеждат законосъобразността на извършени от органите действия и предявените срещу тях финансови иски.

Трудово-социални съдилища: разглеждат иски, предявени съгласно трудовото право, както по индивидуални спорове между работници и работодатели, произтичащи от трудов договор, така и във връзка с колективното трудово договаряне, също както и иски, свързани със социалната сигурност или иски срещу държавата, когато тя носи отговорност съгласно трудовото законодателство.

Освен тези четири вида съдилища в Испания има и военни съдилища.

Военните съдилища са изключение от принципа на единството на съдебната власт.

 Конституцията определя регулаторните принципи на правораздавателната дейност и предвижда единството на съдебната власт, като същевременно съдържа специална разпоредба за упражняването на юрисдикцията на военните съдилища в рамките на военната сфера и в случаите на военно положение при неотклонно спазване на конституционните принципи съгласно член 117.5 от основния закон.

Компетентността на военните съдилища в мирно време се ограничава строго в рамките на военната сфера, като се разглеждат дела, свързани с деяния, квалифицирани като престъпления съгласно военно-наказателния кодекс, като на тях са подсъдни всякакъв вид нарушения в редовете на разположени зад граница контингенти. По време на война Органичният закон 4/1987 за компетентността и организацията на военните съдилища позволява промяна в обхвата, въпреки че решението трябва да бъде взето от парламента (*Cortes Generales*) или от правителството, ако то е получило съответните правомощия.

Военните съдилища са съставени от професионални военнослужещи от редовете на въоръжените сили и от представители на Министерството на отбраната.

Системата на военните съдилища включва: териториални военни съдилища (*Juzgados Togados Territoriales*), централни военни съдилища (*Juzgados Togados Centrales*), висши териториални военни съдилища (*Tribunales Militares Territoriales*), и Централния военен съд (*Tribunal Militar Central*). На върха на военното съдопроизводство обаче стои Пето отделение на Върховния съд.

Създаването на военно отделение в рамките на Върховния съд, по отношение на което от гледна точка на процедурите и статута на членовете се прилагат същите нормативни актове, които са приложими за останалите отделения означава, че е налице йерархично единство на двете съдебни структури, съставляващи съдебната власт.

Членовете на това отделение идват както от общите, така и от военните съдилища, което гарантира балансиране на съдебното производство на най-високо равнище: отделението се сезира обикновено при разглеждане на обжалвания по правни въпроси и преразглеждания, въпреки че може да притежава компетентност по определени случаи, отнасящи се до лица, които са на висши военни длъжности.

В Испания не съществува извънредно съдопроизводство; в рамките на упоменатите системи обаче са създадени специализирани съдилища, които разглеждат специални въпроси, напр. съдилища, разглеждащи дела за насилие над жени, съдилища, отговарящи за социално-битовите условия и надзора на местата за лишаване от свобода, и съдилища за непълнолетни. Това са общи съдилища, които обаче са специализирани в определена област. За повече информация разгледайте информационния лист за специализираните съдилища в Испания.

В направения по-долу анализ на четирите вида съдилища в Испания ще разгледаме компетентността на различните съдилища.

Система за гражданско правосъдие

Компетентността в системата за гражданско правосъдие принадлежи на 1-во отделение на Върховния съд (*Sala I del Tribunal Supremo*), гражданските и наказателните отделения на висшите съдилища на автономните области (*la Sala de lo Civil y Penal del Tribunal Superior de Justicia*), гражданските отделения на съдилищата на провинциите (*las Secciones Civiles de las Audiencias Provinciales*), първоинстанционните съдилища (*los Juzgados de Primera Instancia*), мировите съдилища (*los Juzgados de Paz*) и определени специализирани съдилища (съдилища по семейни въпроси (*Juzgados de Familia*), търговски съдилища (*Juzgados Mercantiles*), съдилища за марката на Общността (*Juzgados de Marca Comunitaria*), съдилища, разглеждащи дела за насилие над жени (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*)).

Търговските съдилища, съдилищата за марката на Общността и съдилищата, разглеждащи дела за насилие над жени, се разглеждат подробно в информационния лист за специализираните съдилища в Испания.

Система за наказателно правосъдие

Компетентността в системата за наказателно правосъдие принадлежи на 2-ро отделение на Върховния съд (*la Sala 2ª del Tribunal del Supremo*), наказателното отделение на Националния висш съд (*la Sala de lo Penal de la Audiencia Nacional*), гражданските и наказателните отделения на

висшите съдилища на автономните области (*la Sala Civil y Penal de los Tribunales Superiores de Justicia*), наказателните състави на съдилищата на провинциите (*las Secciones Penales de la Audiencias Provinciales*), наказателните съдилища (*los Juzgados de lo Penal*), следствените съдилища (*los Juzgados de Instrucción*), съдилищата за непълнолетни (*Juzgados de Menores*), съдилищата, отговарящи за социално-битовите условия и надзора на местата за лишаване от свобода (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*), съдилищата, разглеждащи дела за насилие над жени (*Juzgados de Violencia contra la Mujer*), и мировите съдилища (*Juzgados de Paz*).

Съдилищата за непълнолетни, съдилищата, отговарящи за социално-битовите условия и надзора на местата за лишаване от свобода и съдилищата, разглеждащи дела за насилие над жени, се разглеждат подробно в информационния лист за специализираните съдилища в Испания.

Система за административно правосъдие

Съдилищата, които разполагат с компетентност в системата за административно правосъдие, са 3-то отделение на Върховния съд (*Sala 3ª del Tribunal Supremo*), административното отделение на Националния висш съд (*Sala Contencioso-Administrativa de la Audiencia Nacional*), административното отделение на висшите съдилища на автономните области (*la Sala Contencioso-Administrativa de los Tribunales Superiores de Justicia*) и административните съдилища (*los Juzgados de lo Contencioso Administrativo*).

Система за трудово-социално правосъдие

Системата за трудово-социално правосъдие включва 4-то отделение на Върховния съд (*la Sala 4ª del Tribunal Supremo*), трудово-социалното отделение на Националния висш съд (*la Sala de lo Social de la Audiencia Nacional*), трудово-социалните отделения на висшите съдилища на автономните области (*la Sala de lo Social de los Tribunales Superiores de Justicia*) и трудово-социалните съдилища.

Компетентността на всички горепосочени съдилища е определена в [Органичния закон за съдебната власт](#).

Връзки по темата

[ГЕНЕРАЛЕН СЪВЕТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ В ИСПАНИЯ](#)

[ОРГАНИЧЕН ЗАКОН ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ](#)

Последна актуализация: 12/03/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Франция

В тази част ще намерите преглед на общите съдилища във Франция

Общи съдилища — въведение

Първоинстанционни съдилища

Граждански съдилища

1. Окръжен съд (*tribunal de grande instance*)

Окръжният съд решава спорове между субекти на частното право (**граждански дела**), при които **цената на иска е над 10 000 EUR**.

Освен това, независимо от размера на иска, окръжният съд е компетентен в следните области:

гражданско състояние на лицата: брак, родство, осиновяване, декларации за отсъствие на лицето (*déclarations d'absence*);

вносяне на поправки в актове за гражданско състояние;

наследяване;

гражданскоправни санкции (*amendes civiles*) наложени на служители по гражданското състояние;

дела във връзка с недвижими имоти;

прекратяване на сдружения;

защитни мерки, контролирано от съда оздравяване на предприятие (*redressement judiciaire*) и ликвидация от съда (*liquidation judiciaire*), когато длъжникът не е нито търговец, нито лице, вписано в регистъра на занаятчиите (*répertoire des métiers*);

застраховка за злополука и професионално заболяване на лица, които не са наети на трудов договор, заети в селското стопанство;

такси за регистрация (*droits d'enregistrement*), такси за публикуване на обявления на кадастъра и имотния регистър (*taxes de publicité foncière*),

гербови налози (*droits de timbre*) и косвени данъци, както и други данъци, приравнени на посочените такси или налози;

договори за отдаване под наем на търговски имоти (*baux commerciaux*), с изключение на спорове относно определянето на стойността на наема при предоговаряне или подновяване на договори за наем; договори за наем на имоти, свързани с извършване на професионална и занаятчийска дейност (*baux professionnels*), както и временни договори за търговски цели (*conventions d'occupation précaire en matière commerciale*);

претенции за фалшификация (*inscription en faux*) предявени срещу официални документи (*actes authentiques*);

граждански искиове за клевета (*diffamation*) или за обида (*injure*), независимо дали е публична или не, устна или писмена.

Наказателното отделение на окръжния съд се нарича **наказателен съд за леки престъпления** (*tribunal correctionnel*) и той има правомощия да се произнася по **престъпни деяния със средна степен на обществена опасност** (*délits*, вж. по-долу).

Окръжният съд е съставен от професионални съдии (*magistrats*): председател, заместник-председатели, редови съдии, **окръжен прокурор**

(*procureur de la République*), заместник-окръжни прокурори (*viceprocureurs*) и редови прокурори (*substituts*).

Към окръжните съдилища има и **специализирани съдии**, например:

Съдията по дела, отнасящи се за малолетни и непълнолетни лица, или детски съдия (*judge des enfants*), е компетентен да предприема мерки за защита на малолетни и непълнолетни лица в опасност, както и да разглежда дела за дребни нарушения и нарушения със средна степен на обществена опасност (*contraventions, délits*), извършени от малолетни и непълнолетни лица. Когато съдията взема решение в закрито заседание, той или тя може да наложи по наказателноправни дела само мерки с оглед на по-доброто възпитание на непълнолетното лице (*mesures éducatives*). Когато съдията председателства съда за непълнолетни (*tribunal pour enfants*), той или тя заседава с двама оценители (*assesseurs*), които са непрофесионални съдии, и съдът има правомощие да наложи мерки за по-добро възпитание на непълнолетното лице или наказателни санкции, в зависимост от случая.

Съдията по изпълнение на наказанията (*judge de l'application des peines*) определя реда за изпълнение на наказанието при присъда лишаване от свобода. В случаите, когато на осъдения е наложено наказание лишаване от свобода, съдията може да разпорежи определени мерки, които да

облекчат наказанието, например настаняване в трудовоправително общежитие от открит и полуоткрит тип, освобождаване без право да се напуска страната, условно освобождаване или поставяне под електронен надзор. Когато на осъдения не е наложено наказание лишаване от свобода, съдията отговаря за контролирането на осъдения при изтърпяване на наложеното му наказание, например при условна присъда с определяне на изпитателен срок, полагане на общественополезен труд или общественосъдебен надзор.

Съдия-следователят (*judge d'instruction*) е под контрола на следственото отделение към апелативния съд (*chambre de l'instruction de la cour d'appel*). В рамките на наказателното разследване съдия-следователят е длъжен да осъществява всички действия, които допринасят за разкриване на истината. Съдия-следователят събира всички доказателства по делото, както в полза на обвинението, така и на защитата. Когато съдията прецени, че следствието е приключено, той или тя може да издаде определение за прекратяване на разследването (*ordonnance de nonlieu*) или да предаде разследваното лице на наказателния съд или на съда за леки престъпления (*cour d'assises*) за разглеждане на делото. Съдия-следователят не може да се самосезира. Той трябва да бъде сезиран от окръжния прокурор или от пострадало лице в случай на частна тѣжба с конституиране на граждански ищец (*constitution de partie civile*).

Седалището на окръжния съд обикновено се намира в **главния град на департамента** (*département*), но има окръжни съдилища, които заседават в други градове. На 1 януари 2013 г. броят на окръжните съдилища бе 161.

2. Районни съдилища (*tribunal d'instance*)

Районният съд разглежда спорове между субекти на частното право (**граждански дела**), при които цената на иска **не надвишава 10 000 EUR**. Районният съд има също така **допълнителна компетентност**, например налагане на заповед за възнаграждения (*saisies des rémunérations du travail*), дела относно пожизнена рента (*rentes viagères*), спорове, свързани с избори и договори за наем на жилищни имоти (*baux d'habitation*). В определени области районният съд има и **административна компетентност**, например главният съдебен секретар на районния съд издава удостоверения за гражданство.

Наказателното отделение към районния съд се нарича **полицейски съд** (*tribunal de police*), като той има правомощия да се произнася по **леки нарушения** от категория пета (вж. по-долу).

Освен това районният съд изпълнява функциите на **съд по настояничеството и попечителството, но не и по отношение на ненавършили пълнолетие лица, които по силата на приет на 12 май 2009 г. закон понастоящем попадат в обхвата на компетентността на съдия по семейно право от окръжния съд**. Районният съд защитава уязвимите пълнолетни лица, като контролира управлението на имуществото им.

Районният съд е съставен от един или повече съдии, но делата се разглеждат винаги в едноличен състав.

Районният съд обикновено се намира в **главния град на района** (*arrondissement*). Към 1 януари 2013 г. броят на районните съдилища бе 307.

3. Мирови съдилища (*juridiction de proximité*)

Мировият съд разглежда **граждански спорове** между субекти на частното право, при които **цената на иска не надвишава 4 000 EUR**.

Мировите съдилища също така се произнасят по **леките нарушения, които попадат в първите четири категории**.

В мировия съд прокуратурата (*ministère public*, която по същество ръководи обвинението) се представлява от свой служител.

4. Търговски съдилища (*tribunal de commerce*)

Търговският съд разглежда **спорове** относно договори между търговци, между кредитни институции, или между искам двата вида, както и спорове относно търговски дружества или търговски сделки между всякакъв вид страни. Търговските съдилища разглеждат и **производства, отнасящи се до неплатежоспособни предприятия**.

Съдиите в търговските съдилища не са професионални съдии, а избрани търговци. Те се избират за срок от две или четири години от избирателна колегия, съставена от действащи и бивши съдии от съответния търговски съд и от делегирани представители (*délégués consulaires*), които сами по себе си са търговци, избрани в съдебния район на съответния съд.

Към 1 януари 2013 г. броят на търговските съдилища бе 134.

5. Комисия по трудовоправни спорове (*conseil de prud'hommes*)

Комисиите по трудовоправни спорове решават **индивидуални спорове между работодатели и служители** във връзка с трудови правоотношения или договори за стаж.

Комисиите по трудовоправни спорове са съставени от съдии на изборна длъжност, които представляват в равно съотношение работниците и работодателите. Всяка комисия е разделена на пет специализирани отделения: мениджмънт, промишленост, търговия и търговски услуги, селско стопанство и други дейности. В случай на равно разпределение на гласовете между четиримата членове комисията се председателства от съдия от районния съд.

Във всеки департамент (*department*) има една или няколко комисии по трудовоправни спорове, като в съдебния район на всеки окръжен съд попада най-малко една такава комисия.

Понастоящем има 210 комисии по трудовоправни спорове.

6. Съд по социалноосигурителни спорове (*tribunal des affaires de la sécurité sociale*)

На съда по социалноосигурителни спорове са подсъдни **спорове между социалноосигурителните фондове** (*caisses de sécurité sociale*) и **осигурените лица**, например във връзка с членство в даден фонд или отпускане и изплащане на обезщетения.

Съдът по социалноосигурителни спорове е съставен от председател, който е съдия от окръжния съд, и оценители, които са непрофесионални съдии, назначени за срок от три години от председателя на апелативния съд, от списък, изготвен за съдебния район на съответния съд от директора на регионалната дирекция за младежта, спорта и социалното сближаване, след представяне на кандидатури от най-представителните професионални организации. Председателят на съда по социалноосигурителни спорове също представя своето становище.

Понастоящем има 115 съдилища по социалноосигурителни спорове.

7. Съдилища по спорове за нетрудоспособност (*tribunal du contentieux de l'incapacité*)

Съдът по спорове за нетрудоспособност решава спорове относно инвалидност или нетрудоспособност на социалноосигурени лица, тоест във връзка със състоянието или степента на нетрудоспособност в случай на заболяване или трудова злополука или състоянието или степента на инвалидност вследствие на непрофесионално заболяване или злополука.

Съдът по спорове за нетрудоспособност е съставен от председател, който е почетен съдия или квалифицирано лице, един оценител, който представлява служителите, както и един оценител, който представлява работодателите или самонаетите лица. И двамата оценители се назначават за срок от три години от председателя на апелативния съд, в чийто съдебен район се намира съдът, от списък, изготвен от директора на регионалната дирекция за младежта, спорта и социалното сближаване въз основа на представени кандидатури от най-представителните професионални организации.

Понастоящем има 26 съдилища по спорове за нетрудоспособност.

Националният съд по нетрудоспособност и определяне на обезщетения за трудови злополуки (*Cour nationale de l'incapacité et de la tarification de l'assurance des accidents du travail*), който също така е съд от първа и последна инстанция за спорове относно определянето на обезщетения за трудови злополуки, се явява апелативен съд на тези съдилища.

8. Съд по дела за земеделска аренда (*tribunal paritaire des baux ruraux*)

Съдът по дела за земеделска аренда решава **спорове между арендодатели и арендатори на земеделска земя** по отношение на различни видове договори за аренда или наем, както и за обработване на земя (*fermage, métayage, baux à cheptel, baux à domaine congéable, baux à complants, baux emphytéotiques, или contrats d'exploitation de terres à vocation pastorale*).

Съдът по дела за земеделска аренда се председателства от съдия от районния съд. Председателят се подпомага от четирима непрофесионални оценители: двама от тях са арендодатели, а другите двама са арендатори, като и четиримата се избират измежду останалите за срок от шест години от списъци с кандидати, изготвени от префекта по предложение на комитета за изготвяне на избирателни списъци.

Наказателни съдилища

1. Наказателен съд (*Cour d'assises*)

На наказателния съд са подсъдни **тежките престъпления** (*crimes*). Тези престъпления се отнасят към **най-сериозната категория престъпления**, за които се предвижда наказание лишаване от свобода, чийто срок е минимум десет години до доживотен затвор.

Наказателният съд работи на ниво **департамент (*département*)**, но не заседава постоянно. Датите на заседанията му се определят при необходимост. В най-големите департаменти (*départements*) обаче този съд заседава почти постоянно.

Съдът е съставен от трима професионални съдии: председател, който е председател на отделение или редови съдия от апелативния съд, и двама оценители, които са редови съдии от апелативния съд или съдии от окръжния съд за съответния департамент (*département*), както и шестима съдебни заседатели, които са граждани, определени чрез жребий. Когато съдът разглежда тежки престъпления, извършени от непълнолетни лица, той изпълнява ролята на съд по наказателни дела за непълнолетни (*cour d'assises des mineurs*). В този случай двамата оценители са съдии от съдилищата за непълнолетни.

Някои престъпления, свързани с антитерористичното и военното законодателство, както и с трафика на наркотици, се разглеждат от наказателния съд, съставен единствено от професионални съдии.

Прокуратурата е представена от генерален адвокат (*avocat général*).

2. Наказателен съд за леки престъпления (*tribunal correctionnel*)

Наказателният съд за леки престъпления е компетентен по отношение на **престъпни деяния с по-ниска степен на обществена опасност** (*délits*).

Това са престъпления, за които в закона се предвижда наказание не повече от десет години лишаване от свобода или глоба не по-малка от 3 750 EUR. Наказателният съд за леки престъпления се създава към окръжния съд. По правило той е съставен от трима професионални съдии, освен при определени престъпления, които се разглеждат в едноличен състав.

Прокуратурата е представена от окръжен прокурор (*procureur de la République*) или един редови прокурор (*substitués*).

3. Полицейски съд (*tribunal de police*)

Полицейският съд разглежда **дребни нарушения** от пета категория (*contraventions de cinquième classe*). Неговото седалище е в районния съд.

Председател на съда е районен съдия, който заседава в едноличен състав.

Прокуратурата е представена от окръжен прокурор или един от редовите прокурори.

4. Мирови съдилища (*juridiction de proximité*)

Мировият съд разглежда **дребни нарушения** от първа до четвърта категория (*contraventions de la première à la quatrième classe*). Неговото седалище е в районния съд. Председател на съда е мирови съдия, който заседава в едноличен състав.

Функциите на прокуратурата обикновено се изпълняват от полицейски комисар.

5. Специализирани наказателни съдилища

Също така има специализирани съдилища, които разглеждат специфични наказателноправни въпроси, например морските търговски съдилища (*tribunaux maritimes commerciaux*), които понастоящем са 14 на брой и които разглеждат определени морски нарушения.

Второинстанционни съдилища

Апелативните съдилища (*cours d'appel*) разглеждат жалби по въпроси от фактическа и правна гледна точка **срещу съдебни решения, постановени от първоинстанционните съдилища**.

Апелативният съд е съставен единствено от професионални съдии: председател на съда (*premier président*), председатели на отделения (*présidents de chambre*) и редови съдии от апелативните съдилища (*conseillers*) (с изключение на апелативния наказателен съд, вж. по-долу).

Всеки съд включва **специализирани отделения**, които разглеждат граждански, социални, търговски или наказателни дела, като всяко от тези отделения е съставено от трима професионални съдии: председател и други двама съдии.

Жалбите срещу решения на наказателния съд се разглеждат от **апелативния наказателен съд (*cour d'assises d'appel*)**, членовете на който се определят от наказателното отделение на Касационния съд. Апелативният наказателен съд има съдебен състав с 9 съдебни заседатели.

Жалбите срещу решения на съдилищата по спорове за нетрудоспособност, се разглеждат от **националния съд по нетрудоспособност и определяне на обезщетения за трудови злополуки**.

Прокуратурата се представлява от генералния прокурор (*procureur général*) или от негов заместник-генерален прокурор (*substitut général*) или редови прокурор.

Касационен съд (*Cour de cassation*)

Касационният съд е **върховният съд в структурата на общите съдилища**. Седалището му е в Париж. Неговата функция е да проверява **законосъобразността** на решенията на съдилищата, без да извършва нова преценка на фактите. Касационният съд не се разглежда като трета съдебна инстанция, а осигурява **единството на съдебната практика** и представлява **контролен орган по правото и спазването на законността**. Касационният съд се сезира с т.нар. "**касационна жалба**", която се подава от страна, по отношение на която е постановено съдебно решение, или от прокуратурата.

Ако прецени, че обжалваното решение е било прието незаконосъобразно, **съдът отменя това решение**. След това делото се връща за ново разглеждане.

В противен случай съдът **отхвърля жалбата**, с което обжалваното решение се превръща в окончателно.

По изключение Касационният съд може **да отмени решението, без да го връща за ново разглеждане**, когато отмяната не изисква ново произнасяне по съществото на спора. При отмяна на решение без връщане за ново разглеждане Касационният съд може също така да сложи край на спора, когато фактите, така както са установени и преценени от съда по съществото на спора (като Касационният съд няма да преразглежда констатациите и оценката на фактите), позволяват прилагането на съответната правна норма.

Касационният съд е разделен на отделения (*chambres*): три граждански отделения, едно търговско, едно по социалноосигурителни дела и едно наказателно отделение, всяко от които се състои от председател и други професионални съдии. В зависимост от характера на делото съдът може да се произнася и в смесени колегии (*chambre mixte*, най-малко от три отделения) или в пленум (*assemblée plénière*, съставен от председателя на съда, председателите на отделения и редовите съдии).

Прокуратурата се представлява от **генералния прокурор** и от генерални адвокати.

Бази данни с правна информация

Базите данни с правна информация във Франция са предмет на публична услуга за разпространение в интернет. Така например уебсайтът [Légifrance](#) включва решенията на Касационния съд и на апелативните съдилища:

в базата данни „CASS“ — за публикувани решения на Касационния съд,

в базата данни „INCA“ — за неиздадени решения, и

в базата данни „CAPP“ — за решения на апелативните съдилища.

Безплатен ли е достъпът до базата данни?

Да, достъпът до базата данни е **безплатен**.

Кратко описание на съдържанието

Решенията са достъпни на френски език. **Някои решения** също така са преведени **на английски, арабски или китайски език**.

Базата данни „CASS“ съдържа запас от 120 000 решения и в нея годишно постъпват 2 100 решения.

Базата данни „INCA“ има запас от 246 000 решения и в нея годишно постъпват 10 000 решения.

Базата данни „CAPP“ има запас от 19 000 решения и в нея годишно постъпват 20 000 решения.

Връзки по темата

[Компетентност на съдилищата — Франция](#)

Последна актуализация: 27/09/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Обикновени съдилища - Италия

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на обикновените съдилища в Италия.

Обикновени съдилища — въведение

Обикновените съдилища имат два вида юрисдикция:

гражданска юрисдикция, в която попада правната закрила относно права при взаимоотношения между частни субекти или между частни субекти и публичната администрация — в случаи, когато при изпълнение на своите задължения администрацията накръпва правата на частния субект; **наказателна юрисдикция**, в рамките на която съдът е призван да реши дали наказателното производство, образувано от прокурор срещу дадено лице, е основателно.

Гражданските и наказателните производства се регулират от отделни групи процесуални правила: **Гражданския процесуален кодекс** (*codice di procedura civile*) и **Наказателно-процесуалния кодекс** (*codice di procedura penale*).

Наказателни производства се образуват от служител на съдебна система, който е квалифициран съдия от обикновените съдилища, изпълняващ длъжността прокурор (*pubblico ministero*; вж. последния параграф от член 107 от Конституцията).

Граждански производства могат да се образуват от всеки публичен или частен субект (*l'attore*, ищец) срещу друг субект (*il convenuto*, ответник).

Граждански съдилища

Мировите съдии (*giudici di pace*) са почетни съдии или съдии, които не са на постоянна длъжност (*giudici onorari*), които имат юрисдикция **по въпроси с ниска важност**.

Съдилищата с по-нисш ранг (*tribunali*) са **първоинстанционни съдилища** във всички други спорове и освен това в тях се разглеждат **жалби** срещу решения на мирови съдии.

Съдилищата за непълнолетни правонарушители (*tribunali per i minorenni*) и **отделенията за непълнолетни правонарушители към апелативните съдилища** (*sezioni per i minorenni delle corti di appello*) имат юрисдикция по въпроси, свързани с непълнолетни лица, които са извън компетенциите на обикновените съдилища.

Съществуват също така **отделения** (*sezioni*) към по-нисшестоящите съдилища и към апелативните съдилища, специализирани по **въпроси, свързани с трудови правоотношения**.

Апелативните съдилища (*corti di appello*) са съдилища от **втора инстанция**.

Касационният съд (*Corte di Cassazione* или *Corte Suprema di Cassazione*), който заседава в Рим, е върховният съд на съдебната система и решава дали решенията на други съдилища са взети в съответствие със закона.

Наказателни съдилища

Мировите съдии решават малки по важност нарушения.

Съдилищата с по-нисш ранг са съдилищата от първа инстанция, които решават всички наказателни въпроси извън юрисдикцията на мировите съдии или на наказателните съдилища, и освен това разглеждат жалби срещу решения на мирови съдии.

Съдилищата за непълнолетни правонарушители и отделенията за непълнолетни правонарушители към апелативните съдилища са съдилищата от първа и втора инстанция за всички правонарушения, извършени от непълнолетни лица.

Съдилищата със съдебни заседатели (*corti di assise*) са съдилищата от първа инстанция, които разглеждат най-тежките престъпления.

Апелативните съдилища са съдилища от втора инстанция.

Апелативните съдилища със съдебни заседатели (*corti di assise di appello*) са съдилищата от втора инстанция, които разглеждат жалби срещу решения на наказателни съдилища.

Надзорните съдилища (*tribunali di sorveglianza*) и **надзорните служби** (*uffici di sorveglianza*) осъществяват надзор върху изпълнението на **присъди за лишаване от свобода и глоби**, както и прилагането на правото, уреждащо изпълнението на присъди.

Касационният съд решава дали решенията на други съдилища са взети в съответствие със закона. Той разглежда всяко обжалване срещу всяко решение на всеки съд по граждански или наказателни въпроси, или срещу всяко ограничаване на личната свобода; в някои случаи до него могат директно да се подават молби.

Касационният съд е върховният съд на съдебната система. Основополагащият Закон за организацията на съдилищата (*legge fondamentale sull'ordinamento giudiziario*), Закон № 12 от 30 януари 1941 г., член 65, посочва сред основните функции на съда тази за гарантиране на правилното прилагане на закона и неговото еднакво тълкуване, единството на закона в цялата държава и спазването на ограниченията между юрисдикцията на различните съдилища. Следователно една от неговите основни роли е да гарантира, че законът се прилага еднакво с цел осигуряване на правна сигурност.

Що се отнася до въпроса дали Касационният съд може да се определи като съд за касационно обжалване, съд от трета инстанция, действащите правила му позволяват да разглежда фактите по дадено дело само доколкото те са установени в предходни процедури и само доколкото е необходимо, за да се определи дали молбата до касационния съд е правно допустима.

Последна актуализация: 18/06/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Кипър

В Република Кипър функционира двуинстанционна съдебна система: Върховният съд (Ανώτατο Δικαστήριο), който се произнася по всички жалби срещу съдебни решения на съд от първа инстанция, и следните съдилища от първа инстанция:

Районни съдилища (Επαρχιακά Δικαστήρια)

Съдилища по наказателни дела (Κακούργιοδικεία)

Съд по семейни дела (Οικογενειακά Δικαστήρια)

Трибунал за регулиране на наемните цени (Δικαστήρια Ελεγχού Ενοικιασέων)

Трибунал по трудови спорове (Δικαστήρια Ελεγχού Ενοικιασέων) и

Военен съд (Στρατοδικείο).

Обикновени съдилища — въведение

Върховен съд

В състава на Върховния съд влизат тринадесет съдии, единият от които е председател. Върховният съд е компетентен в следните области:

Апелативен съд

Върховният съд разглежда всички обжалвания от съдилища от по-ниска инстанция по граждански и наказателни дела. По правило обжалванията се разглеждат от състав от трима съдии. Разглеждането на обжалванията се извършва въз основа на протокол по делото, представен от съда от по-ниска инстанция (Върховният съд разглежда доказателства само при изключителни и много редки обстоятелства). При упражняване на своята апелативна компетентност Върховният съд може да потвърди, измени или отмени обжалваното решение или да нареди провеждане на повторен съдебен процес.

Касационен съд

От изключителната компетентност на Върховния съд е да разглежда всички обратни искиове, внесени срещу решения, действия или бездействия от страна на лица или органи, които упражняват административна власт. Върховният съд може да анулира всеки един административен акт на изпълнителната власт, по силата на който се превишават правомощията или се злоупотребява с тях, или който противоречи на правото или Конституцията.

Прерогативни заповеди

От изключителната компетентност на Върховния съд е да издава прерогативни заповеди *habeas corpus* (заповед за довеждане на затворник пред съда), *mandamus* (заповед на висша съдебна инстанция до съд от по-ниска инстанция за правилното изпълнение на задължение), *certiorari* (заповед, с която се изискват документите по дело на съд от по-ниска инстанция с цел преразглеждането им), *quo warranto* (заповед за производство с цел изясняване правомощията на претенция) и *prohibition* (забрана от по-висша съдебна инстанция за разглеждане на дело, което е извън юрисдикцията на съд от по-ниска инстанция).

Адмиралтейски съд

Върховният съд е компетентен в качеството на съд от първа инстанция и като апелативна инстанция по военноморски дела: На първа инстанция делото се разглежда от един съдия, а при обжалване делото се разглежда в пълен състав.

Искови молби за проверка на действителността на избори

В качеството си на съд по дела за действителността на избори от изключителната компетентност на Върховния съд е да разглежда исковите молби за тълкуването и прилагането на избирателните закони.

Конституционни дела

Върховният съд е компетентен да се произнася относно конституционалността на всеки един закон и да разрешава спорове за правомощията или компетентността, които възникват между различните държавни органи. Върховният съд също така се произнася и относно конституционалността на закони, представени му от президента на републиката (Πρόεδρος της Δημοκρατίας) в упражняване на правата, които му се предоставят от Конституцията.

Районни съдилища

Районните съдилища са компетентни да разглеждат на първа инстанция всички граждански дела (с изключение на военноморски дела) и всички наказателни дела за престъпления, наказуеми с лишаване от свобода до 5 години. Във всеки административен район на Кипър функционира по един районен съд. Делата се разглеждат от един съдия и няма съдебни заседатели.

Съдилища по наказателни дела

Съдилищата по наказателни дела гледат единствено наказателни дела. По правило единствено делата за най-тежките престъпления, при които присъдата за престъпление надвишава 5 години, се завеждат в съдилищата по наказателни дела. В състава на всеки съд по наказателни дела влизат трима съдии. Всички решения се взимат с мнозинство. В тези съдилища няма съдебни заседатели.

Бази данни с правна информация

Все още не е създадена официална база данни с правна информация. Налични са редица частни бази данни с правна информация, някои от които предлагат абонаментни услуги, а други безплатен достъп.

Те съдържат информацията относно съдебни решения и първично законодателство.

Връзки по темата

Върховен съд на Кипър

Последна актуализация: 25/06/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Латвия

Настоящият раздел ви предоставя информация за организацията на обикновените съдилища в Латвия.

Обикновени съдилища — въведение

В Латвия съдебната власт се упражнява от **районни/градски съдилища (*rajona/pilsētas tiesas*)**, **окръжни съдилища (*apgabaltiesas*)** и **Върховния съд (*Augstākā tiesa*)**.

Гражданските и наказателните дела се разглеждат от общо 40 съдилища, разпределени на **три нива** — 34 районни/градски съдилища, пет окръжни съдилища и Върховния съд.

Районните/градските съдилища в Латвия са:

В рамките на териториалната компетентност на **окръжния съд на Курземе (*Kurzemes apgabaltiesas*)**:

Районен съд на Кулдига (*Kuldīgas rajona tiesa*),

Съд на Лиепая (*Liepājas tiesa*),

Районен съд на Салдус (*Saldus rajona tiesa*),

Районен съд на Талси (*Talsu rajona tiesa*),

Съд на Вентспилс (*Ventspils tiesa*);

В рамките на териториалната компетентност на **Окръжния съд на Латгале (*Latgales apgabaltiesas*)**:

Районен съд на Балви (*Balvu rajona tiesa*),

Съд на Даугавпилс (*Daugavpils tiesa*),

Районен съд на Краслава (*Krāslavas rajona tiesa*),

Районен съд на Лудза (*Ludzas rajona tiesa*),

Районен съд на Преиля (*Preiļu rajona tiesa*),

Съд в Резекне (*Rēzeknes tiesa*);

В рамките на териториалната компетентност на **Окръжния съд на Рига (*Rīgas apgabaltiesas*)**:

Съд на Юрмала (*Jūrmalas pilsētas tiesa*),

Районен съд на Огре (*Ogres rajona tiesa*),

Районен съд на Рига-град (Център) (*Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa*),

Районен съд на Рига-град за район Курземе (*Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa*),

Районен съд на Рига-град за област Латгале (*Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa*),

Районен съд на Рига-град за област Видземе (*Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa*),

Районен съд на Рига-град за област Земгале (*Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa*),

Районен съд на Рига-град (север) (*Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa*),

Районен съд на Рига (*Rīgas rajona tiesa*),

Съд на Сигулда (*Siguldas tiesa*);

В рамките на териториалната компетентност на **Окръжния съд на Видземе (*Vidzemes apgabaltiesas*)**:

Районен съд на Алуксне (*Alūksnes rajona tiesa*),

Районен съд на Цесис (*Cēsu rajona tiesa*),

Районен съд на Гулбене (*Gulbenes rajona tiesa*),

Районен съд на Лимбажи (*Limbažu rajona tiesa*),

Районен съд на Мадона (*Madonas rajona tiesa*),

Районен съд на Валка (*Valkas rajona tiesa*),

Районен съд на Валмиера (*Valmieras rajona tiesa*);

В рамките на териториалната компетентност на **Окръжния съд на Земгале (*Zemgales apgabaltiesas*)**:

Районен съд на Айзкраукле (*Aizkraukles rajona tiesa*),

Районен съд на Бауска (*Bauskas rajona tiesa*),

Районен съд на Добеле (*Dobeles rajona tiesa*),

Съд на Йелгава (*Jelgavas tiesa*),

Районен съд на Йекабпилс (*Jēkabpils rajona tiesa*),

Районен съд на Тукумс (*Tukuma rajona tiesa*).

Административните дела се разглеждат от:

Районен административен съд,

Окръжен административен съд,

Отделението по административни дела към Сената на Върховния съд (*Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments*).

В компетентността на **Окръжния административен съд** и **Районния административен съд** попада цялата административна територия на Латвия. Районният административен съд заседава в пет съдебни палати (по една във всеки съдебен район), т.е. в Рига, Йелгава, Резекне, Валмиера и Лиепая.

Компетентност на съдилищата

Съгласно [§1 Наказателно-процесуалния кодекс \(Kriminālprocesa likumu\)](#) всички наказателни дела се разглеждат на първа инстанция от районните/градските съдилища. Районният съд на Рига-град за област Видземе е компетентният първоинстанционен съд по наказателните дела, чиито преписки съдържат документи, касаещи държавни тайни. Окръжните съдилища разглеждат като въззивна инстанция жалбите срещу решенията, постановени от районните/градските съдилища. Сенатът на Върховния съд разполага с касационни правомощия по жалби срещу решенията на районните/градските и окръжните съдилища. Районните/градските съдилища разглеждат наказателните дела в едноличен състав. Ако дадено наказателно дело е с особена сложност, председателят на първоинстанционния съд може да разпореди то да се гледа от колегиален състав, т.е. от трима съдии от въпросния съд. На въззивна и касационна инстанция наказателните дела се разглеждат от състав от няколко съдии.

Съгласно [§1 Гражданския процесуален кодекс \(Civilprocesa likumu\)](#) на районния/градския съд като първа инстанция са подсъдни всички граждански дела, с изключение на тези, които са подсъдни на окръжния съд. Исковете за принудително изпълнение на безспорни вземания (*bezstrīdus piespiedu izpildīšana*) и за изпълнение въз основа на покана за доброволно изпълнение (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*) са от компетентността на службата на поземления регистър към съответния районен/градски съд. На окръжния съд като първа инстанция са подсъдни: исковете за собственост и други вещи права върху недвижим имот, с изключение на делбата на имущество между съпрузи;

исковете, произтичащи от облигационни правоотношения, с цена на иска над 150 000 лата;

исковете за защита на патенти, регистрирани марки и защитени географски указания;

исковете за обявяване на несъстоятелност и за ликвидация на кредитни институции.

Съгласно Гражданския процесуален кодекс, когато по едно дело са предявени няколко иска и някои от тях са от компетентността на районен/градски съд, а други — от компетентността на окръжен съд, или когато районен/граждански съд е приел насрещен иск, който е от компетентността на окръжния съд, делото се разглежда от окръжния съд. Окръжният съд на Рига е компетентният първоинстанционен съд по граждански дела, чиито преписки съдържат документи, касаещи държавна тайна. Първоинстанционните съдилища разглеждат гражданските дела в състав от един съдия, а въззивните и касационните — в колегиален състав.

Делата за **административни нарушения** се разглеждат от районните/градските и окръжните съдилища, които са компетентни по граждански и наказателни дела. Съгласно [§1 Кодекса за административните нарушения](#) решенията на по-горестоящия административен орган могат да се обжалват пред районния/градския съд. Решението на последния подлежи на обжалване пред окръжния съд, ако Кодексът за административните нарушения го допуска изрично. Решенията на въззивната инстанция по дела за административно нарушение не подлежат на по-нататъшно обжалване и придобиват сила на пресъдено нещо в деня на постановяването им.

Съгласно [§1 Административно-процесуалния кодекс \(Administratīvā procesa likumu\)](#) административните дела се разглеждат на първа инстанция от районния административен съд, заседаващ в съдебната палата, освен в случаите, когато законът предвижда друго. Когато делото се разглежда на първа инстанция от районен административен съд и съдът трябва да провери информация, представляваща държавна тайна, делото се прехвърля за решаване от районния административен съд в Рига. Когато законът предвижда, че на първа инстанция дадено административно дело подлежи на разглеждане не от районния административен съд, а от окръжния административен съд или от административното отделение на Сената към Върховния съд, молбата се подава до съответния съд или посоченото отделение. Страните по административното производство могат да обжалват решението и допълнителното решение на първоинстанционния съд, с изключение на случаите, в които законът предвижда, че решението не подлежи на обжалване или може да е предмет само на касационна жалба. Решенията на районния административен съд, които не са придобили сила на пресъдено нещо, могат да бъдат обжалвани пред окръжния административен съд. Страните по административното производство могат да подадат касационна жалба срещу решението и допълнителното решение на въззивния съд, когато е налице нарушение на материалния или процесуалния закон или съдът е превишил правомощията си при разглеждане на делото. Първоинстанционните съдилища разглеждат административните дела в състав от един съдия или в колегиален състав, а въззивните и касационните — в колегиален състав.

Съгласно [§1 Закона за патентите \(Patentu likumu\)](#) Окръжният съд на Рига разглежда като първа инстанция (по реда на гражданското производство) делата във връзка с правната защита на изобретения:

дела за възстановяване на правата над патент;

дела за обявяване на недействителността на патент;

дела за по-ранни права;

дела за незаконно използване на патент (нарушение на патент);

дела за установяване на липса на нарушение на патент;

дела във връзка с предоставянето на лиценз, с разпоредбите на лицензионен договор или изпълнението на лицензионен договор;

дела във връзка с правото на обезщетение поради невъзможност за публично ползване на изобретението.

Съгласно [§1 Закона за промишления дизайн \(Dizainparaugu likumu\)](#) Окръжният съд на Рига разглежда като първа инстанция следните дела във връзка с правната защита на промишлени дизайни:

дела за признаване на правата над промишлен дизайн;

дела за обявяване на недействителността на регистриран промишлен дизайн;

дела за незаконно използване на промишлен дизайн (нарушение на дизайн);

дела във връзка с предоставянето на лиценз, с разпоредбите на лицензионен договор или изпълнението на лицензионен договор.

Върховният съд на Латвия се състои от **Сенат (Senāts)**, който включва три отделения (гражданско, наказателно и административно) и **две колегии** (гражданска и наказателна). Колегиите правораздават като въззивна инстанция по дела, разгледани на първа инстанция от окръжните съдилища.

Сенатът действа като касационен съд по всички дела, разгледани от районните/градските и окръжните съдилища, и правораздава като първоинстанционен съд по жалби срещу решения, приети от Сметната палата на Латвия (*Valsts kontroles padome*) на основание член 55 от Закона за Сметната палата (*Valsts kontroles likums*). Колегиите заседават в тричленен състав. Сенатът на Върховния съд заседава в състав от трима съдии, като обаче те може да са повече в случаите, предвидени в закона.

Юридически бази данни

Наименование и URL адрес на базата данни

[Портал на националните съдилища](#)

[Върховен съд](#)

Безплатен ли е достъпът до базата данни?

Да, достъпът е **безплатен**.

Кратко описание на съдържанието на базата данни

На портала на националните съдилища се публикуват решенията на всички общи съдилища по граждански и наказателни дела (селективно публикуване), както и решения на административните съдилища. За информация можете да се консултирате с рубриците *Tiesu nolēmumi* („Съдебни решения“) и *E-Pakalpojumi* („Е-услуги“).

Уебсайтът на Върховния съд предоставя достъп до архива на съдебните решения, към които са добавени актуалните решения на Сената и резюмета на съдебната практика. За информация можете да се консултирате с рубриката *Tiesu informācijas* („Съдебна информация“).

Допълнителна информация

Понастоящем информацията, публикувана на портала на националните съдилища, и решенията и резюметата на съдебната практика, публикувани на уебсайта на Върховния съд, са достъпни само на латвийски език.

Последна актуализация: 20/08/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Обикновени съдилища - Литва

Настоящата страница съдържа информация относно обикновените съдилища в Литва.

Обикновени съдилища — въведение

В Литва съществуват 56 съдилища с **обща компетентност**:

Върховният съд на Литва (*Lietuvos Aukščiausiasis Teismas*)

Апелативният съд на Литва (*Lietuvos apeliacinis teismas*)

5 регионални съдилища (*apygardos teismai*)

49 окръжни съдилища (*apylinkės teismai*).

Върховен съд на Литва

Върховният съд на Литва е единственият **касационен** съд (последна инстанция) за преразглеждане на ефективни присъди, решения, постановления и нареждания на съдилищата с обща компетентност.

Съдът е развил уеднаквена съдебна практика за тълкуването и прилагането на законите и други законодателни актове.

Можете да намерите повече информация на уебсайта на Върховния съд.

Апелативен съд на Литва

Апелативният съд предлага правото на обжалване срещу решения на регионалните съдилища (като съдилища от първа инстанция). Той също разглежда искания относно признаването на решения на чуждестранни или международни съдилища и чуждестранни или международни арбитражни решения и тяхното изпълнение в Република Литва. Апелативният съд изпълнява други функции, разпределени в съответствие с неговата компетентност по закон.

Председателят на Апелативния съд организира и контролира административните дейности на окръжните съдилища и техните съдии, в съответствие с процедурата, предвидена в закона.

Можете да намерите повече информация на уебсайта на Апелативния съд.

Регионални съдилища

Регионален съд е съд от първа инстанция за наказателни и граждански дела, разпределени в съответствие с неговата компетентност по закон.

Той също разглежда жалби срещу присъди, решения, постановления и нареждания на окръжните съдилища.

Председателят на регионален съд организира и контролира административните дейности на окръжните съдилища и техните съдии в рамките на компетентността на съда, в съответствие с процедурите, предвидени в закона.

Окръжни съдилища

Окръжен съд е съд от първа инстанция за следните видове дела:

наказателни дела

граждански дела

дела, включващи административни нарушения (разпределени в съответствие с неговата компетентност по закон)

дела, разпределени в съответствие с компетенцията на съдии по въпроси, свързани с ипотечи

дела, свързани с изпълнението на решения и присъди

Съдията в окръжен съд също изпълнява функциите на съдия при досъдебната фаза и на съдия-изпълнител, в допълнение към други функции, възложени на окръжния съд по закон.

Последна актуализация: 18/02/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Люксембург

В този раздел ще намерите кратък преглед на общите съдилища в Люксембург.

Общи съдилища — въведение

Конституцията възлага на съдилищата упражняването съдебната власт и прилагането на приетите от централните и местните органи подзаконовни нормативни актове, доколкото те са в съответствие със закона.

Общи съдилища

Върховен съд

Най-високо в йерархията на общите съдилища е Върховният съд (*Cour Supérieure de Justice*), който включва **Касационен съд** (*Cour de Cassation*),

Апелативен съд (*Cour d'Appel*) и **Главна прокуратура** (*Parquet Général*).

На Касационния съд, който заседава в един от петима съдии, предимно са подведомствени производства по **жалби за отмяна или по касационни жалби** срещу решения, постановени от различните отделения на Апелативния съд, или срещу съдебни решения, постановени в производства пред последна инстанция. Процесуалното представителство от адвокат е задължително.

Апелативният съд се състои от десет отделения, които заседават в тричленни състави.. Той разглежда граждански, търговски и наказателни дела, както и дела, гледани от трудовите съдилища в двата съдебни окръга на страната. Процесуалното представителство от адвокат е задължително, освен по наказателните дела и по делата по бързото производство (*référés*). Наказателното отделение на Апелативния съд разглежда жалбите срещу решенията на наказателното отделение на окръжния съд (*Tribunal d'Arrondissement*). Това отделение заседава в състав от петима съдии.

Окръжни съдилища

Страната е разделена на **два съдебни окръга** (*arrondissements judiciaires*), като във всеки от тях има по един окръжен съд — единият в Люксембург, а другият в Дикирх.

Двете окръжни съдилища са разделени на отделения, които заседават в тричленни състави; към всеки окръжен съд има **прокуратура**, състояща се от държавен прокурор (*Procureur d'Etat*) и помощник-прокурори (*substitutes*). Към всеки окръжен съд има **съдия-следователи** (*juges d'instruction*), които извършват следствени действия по наказателни дела за тежки престъпления (*affaires criminelles*) и, при необходимост, по дела за престъпни деяния със средна степен на обществена опасност (*affaires correctionnelles*).

По граждански и търговски дела окръжният съд е съдът с **остатъчна юрисдикция**: той разглежда всички дела, освен тези, за които законът не е предвидил изрично, че са подсъдни на друг съд поради естеството на спора или цената на иска.

Родово подсъдни на окръжния съд са делата, по които цената на иска надхвърля 10 000 евро.

Окръжният съд има **изключителна компетентност** да разглежда дела, които по силата на закона са му конкретно подсъдни поради естеството на спора. Той може да разглежда молбите за еквекатура на решенията, постановени от чуждестранни съдилища и актове, заверени от длъжностни лица в други държави. Окръжните съдилища разглеждат и охранителни производства, например по осиновяване, настойничество и попечителство, еманципиране и т.н.

Окръжният съд е **апелативна** инстанция за решения, постановени в първоинстанционни производства пред мировите съдилища в рамките на неговия съдебен окръг.

Производството пред окръжния съд по правило започва чрез призовка (*assignation*), връчена от съдебен изпълнител на ответната страна.

В спешни случаи председателите на окръжните съдилища или назначените заместващи ги магистрати упражняват правораздавателна компетентност в рамките на бързите производства по граждански и търговски дела.

Окръжните съдилища, упражняващи правораздавателна компетентност по наказателни дела, са известни като **наказателни съдилища** (*tribunaux correctionnels et criminels*). Те са компетентни да се произнасят по дела за престъпни деяния със средна степен на обществена опасност (*délits*), и за тежки престъпления (*crimes*), които са им препратени за разглеждане от решаващия състав (*Chambre du Conseil*) или от решаващия състав на Апелативния съд. Подсъдимите са длъжни да се явяват лично, освен в случаите, в които закононарушението се санкционира само с глоба — тогава те могат да бъдат представлявани от адвокат.

По принцип процесуалното представителство от адвокат пред окръжния съд е задължително, въпреки че законът предвижда определени изключения, например по търговските дела и по делата, образувани по бързото производство, по които страните могат да се явяват сами.

Мирови съдилища

Съществуват **три мирови съдилища** (*justices de paix*) — в Люксембург, в Еш-сюр-Алзет (съдебен окръг Люксембург) и в Дикирх (съдебен окръг Дикирх).

Мировите съдилища разглеждат всички **граждански и търговски дела**, които са им подсъдни по силата на новия Граждански процесуален кодекс или по силата на друг законов акт; те разглеждат като **последна инстанция** дела с цена на иска до 2 000 евро, а като **апелативна инстанция** — дела с цена на иска до 10 000 евро.

Те разглеждат и някои други дела, например по запориране на трудови възнаграждения, пенсии и ренти, както и разпореждат разпределението на запорираните суми, независимо от размера на вземането.

По принцип делото пред мировия съдия се завежда посредством призоваване (*citation*) с акт на съдебен изпълнител. Някои дела се завеждат чрез подаване на молба в секретариата на съда. Страните се явяват пред мировия съдия лично или чрез представляващ. Този представляващ може да е адвокат или съпруг, родител или роднина по права линия, или родител или роднина по съребрена линия до трета степен включително, както и от лица, които са изключително част от персонала на съответната страна или на нейно предприятие.

При правораздаването по наказателни дела мировият съд изпълнява **функциите на полицейски съд** (*tribunal de police*). В това си качество той разглежда дребни закононарушения (*contraventions* или *infractions*), които се наказват с глоба от 25 до 250 евро, както и закононарушения, квалифицирани от закона като престъпни деяния със средна степен на обществена опасност (*délits*), които решаващият състав (*Chambre du Conseil*) препраща на полицейските съдилища.

Те също така разглеждат дела за дребни закононарушения, които подлежат на наказания, чийто размер надвишава рамките на компетентност на полицейските съдилища, когато те са им подсъдни по закон. Постановените от полицейските съдилища присъди винаги могат да бъдат обжалвани. Срокът за **обжалване** е 40 дни и тече от датата на произнасяне на присъдата, а при задочно осъждане – от връчването на присъдата лично на лицето или на адреса на лицето. Жалбата се подава до наказателния съд (*tribunal correctionnel*).

Към всеки мирови съд съществува трудов съд, компетентен да се произнася по спорове относно трудови договори и договорите за обучение.

Въззивна инстанция по тези дела е Върховният съд.

Бази данни с правна информация

Достъпът до базата данни безплатен ли е?

Да, достъпът до базата данни е **безплатен**.

Кратко описание на съдържанието

Вж. също **Общи съдилища**.

Вж. също **Административни съдилища**.

Връзки по темата

 Министерство на правосъдието

Последна актуализация: 20/12/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Унгария

Настоящият раздел предоставя информация относно организацията на обикновените съдилища в Унгария.

Обикновени съдилища — въведение

Система за гражданско правосъдие

Първоинстанционни съдилища

Окръжни съдилища и общи съдилища

Всяко производство, което не е отнесено пред общите съдилища, попада съгласно закона в рамките на компетентността на **окръжните съдилища** (*járásbíróságok*).

Общите съдилища (*törvényszékek*) действат като първоинстанционни съдилища по отношение на:

искове във връзка с имуществено право, при които съответната сума надхвърля 30 млн. HUF (приблизително 106 000 EUR), с изключение на случаи, при които производството се открива заедно с петиция за развод;

производство, свързано с авторско право и свързани с него права, както и защита на индустриални патенти;

претенции за изплащане на обезщетение за щети, причинени в хода на извършване на официални процедури от лица, действащи в рамките на своята публична административна компетентност;

производство, свързано с международни споразумения относно превода и спедицията на стоки;

производство за прилагане на искове относно граждански права, произтичащи в резултат на нарушение на неимуществени права, включително

производство за обезщетение за такова нарушение, ако е заведено заедно със или в хода на такова производство;

производство, свързано с ценни книжа;

искове във връзка с клеветата;

някои спорове от корпоративното право, определени в закона:

производство за отмяна на решение на съда по вписванията за предоставяне на регистрация;

производство за установително съдебно решение относно съществуването, недействителността или действието на учредителни актове или

устави на дружества;

производство, свързано със съдебен контрол на решения на търговски асоциации;

производство, основано на членство — между членове (бивши членове) и търговски асоциации и между членове (бивши членове);

производство, свързано с придобиване на квалифицирано дялово участие;

производство, свързано с изменение на правилата относно отговорността на членовете, притежаващи дялове с ограничена отговорност;

някои производства, свързани с регистрирани асоциации, които не отговарят на условията за търговски асоциации;

производство, образувано срещу такива организации от органа, осъществяващ правен надзор върху тях;

производство, основано на членство — между членове (бивши членове) и търговски асоциации и между членове (бивши членове);

производство, свързано с финансиране на договори, сключени с доставчици на здравно обслужване;

производство за установяване на фактите за дела, при които стойността на предмета на производството ще надвишава стойността, предвидена по-горе;

производство, свързано с несправедливи договорни условия;

претенции за изплащане на обезщетение, предявени във връзка с правото на страните на справедлив процес и за приключване на процеса в разумен срок;

производство, посочено в закона по отношение на компетентността на общите съдилища.

Ако някой от съищите попада в рамките на компетентността на общия съд, производството ще протече в рамките на същата тази съдебна компетентност.

Второинстанционни съдилища

Общи съдилища (*törvényszékek*): дела, които са от компетентността на окръжните съдилища, действащи като първоинстанционни съдилища, както и дела, разглеждани от административни и трудови съдилища.

Регионални апелативни съдилища (*ítélőtáblák*): за дела, които попадат в компетентността на общите съдилища, действащи като първоинстанционни съдилища.

Curia (*Kúria*): за дела, изпратени от регионалните апелативни съдилища. Също така за дела, при които е било постановено решение от общите съдилища като първоинстанционни съдилища и при които страните, действащи с правно представителство, съвместно са поискали делото им да бъде разгледано от Curia — ако обжалването се основава на нарушение на материалноправните разпоредби. Искания за разглеждане от Curia на искове във връзка с имущественото право могат да бъдат подадени единствено когато сумата по спора надхвърля 500 000 HUF (приблизително 1840 EUR).

Curia също така взема решения относно предложения за преразглеждане.

Състав на съдилищата

Първоинстанционният съд обикновено се състои от **един съдия**, но при дела, определени от закона, съдът е съставен от **един професионален съдия и двама оценители, формирайки тричленен състав**. Оценителите имат същите права и задължения в производството като тези на професионалния съдия. Единствено професионалните съдии обаче могат да действат като самостоятелни съдии (*egyesbíró*) и председатели на съдебни състави.

Второинстанционните съдилища (общи съдилища и регионални апелативни съдилища) **са в състав от трима професионални съдии**.

В случай на **съдебен контрол** — **трима** (или в някои случаи, ако това е обосновано от особено комплексния характер на случая, **пет**) **професионални съдии формират състав в Curia**.

Компетентност на съда

Обща компетентност: По принцип компетентният съд по постоянния адрес на ответника е компетентен да действа в случаите, когато няма друг съд с изключителна компетентност. В законодателството са определени и допълнителни правила за компетентност (напр. при липса на постоянен адрес, компетентност, която зависи от мястото на пребиваване на ответника).

Към общата компетентност в законодателството са признати и специални области на компетентност (алтернативна компетентност, изключителна компетентност).

В случай на алтернативна компетентност, когато не е посочена изключителна компетентност, ищецът може да започне производство пред друг съд по негов избор, предвиден в законодателството, а не пред съд с обща компетентност (напр. производство за упражняване на родителски права върху дете може да бъде започнато пред компетентния съд по постоянен адрес на детето, производство за изплащане на обезщетение може също така да бъде започнато пред съда, който е компетентен съгласно мястото или района, където е настъпила вредата, и т.н.).

В случай на изключителна компетентност производството може да бъде започнато единствено пред конкретен съд.

Система за наказателно правосъдие

Първоинстанционни съдилища

По правило, **окръжните съдилища** притежават компетентност за провеждане на наказателни производства.

При все това **общите съдилища** могат да водят производството по следния тип специфични дела:

- а) престъпления, които са наказуеми от закона с присъда лишаване от свобода до 15 години или доживотен затвор, и
- б) престъпления срещу държавата (глава X от Наказателния кодекс);
- в) престъпления срещу човечеството (глава XI от Наказателния кодекс);
- г) заговор за извършване на убийство, убийство по непредпазливост [член 166, параграфи 3 и 4 от Наказателния кодекс], убийство в състояние на афект (член 167 от Наказателния кодекс), физически наранявания, които създават значителен риск от смърт (или причиняват смърт) [член 170, параграфи 6 и 7, трето изречение от Наказателния кодекс], отвлечане (член 175/А от Наказателния кодекс), трафик на хора (член 175/Б от Наказателния кодекс), престъпления срещу правилата относно медицинска намеса и медицински изследвания, както и правото на медицинско самоопределяне (раздел II от глав XII от Наказателния кодекс);
- д) престъпления срещу реда, по които се провеждат изборите, референдумите, гражданските инициативи и европейските граждански инициативи (член 211 от Наказателния кодекс), злоупотреба с поверителна информация (раздел III от глава XV от Наказателния кодекс), злоупотреба със служебното положение (раздел IV от глава XV от Наказателния кодекс), насилие срещу лице, което се ползва с международна защита (член 232 от Наказателния кодекс), затворнически бунтове (член 246 от Наказателния кодекс), възпрепятстване на правораздаването в международен съд (член 294/Б от Наказателния кодекс), престъпления срещу публичното (международното) правосъдие (раздел VII и раздел VIII от глава XV от Наказателния кодекс);
- е) терористични актове (член 261 от Наказателния кодекс), нарушаване на международни икономически ограничения (член 261/А от Наказателния кодекс), отвлечане на самолет и железопътни превозни средства, плавателни съдове и сухопътни превозни средства за масов транспорт или превозни средства, подходящи за превоз на стоки в големи количества (член 262 от Наказателния кодекс), участие в престъпни организации (член 263/В от Наказателния кодекс);
- ж) злоупотреба с военни продукти и услуги, както и с продукти с двойна употреба (член 263/Б от Наказателния кодекс), неправомерно предоставяне на вътрешна информация с търговска цел (член 299/А от Наказателния кодекс), измами с капиталови инвестиции (член 299/Б от Наказателния кодекс), организиране на схема тип пирамида (член 299/В от Наказателния кодекс), изпиране на пари (член 303 от Наказателния кодекс);
- з) създаване на обществена опасност, която води след себе си огромна или изключително сериозна финансова загуба [член 259, параграф 2, буква б) от Наказателния кодекс], намеса в дейността на публичните служби, причиняваща огромна или изключително сериозна финансова загуба [член 260, параграфи 3 и 4 от Наказателния кодекс], престъпления във връзка с компютърни системи и данни, които причиняват огромни или изключително сериозни щети [член 300/В, параграф 4, букви б) и в) от Наказателния кодекс], данъчни измами и неизпълнение на нечии надзорни и одиторски задължения, свързани с данъчните измами, които водят до огромна или сериозна загуба на приходи [член 310, параграф 4, буква а), параграф 5, буква а) и параграф 6, както и член 310/А от Наказателния кодекс], злоупотреба с платежни средства, заместващи пари в брой, които причиняват огромни или изключително големи щети [член 313/В, параграф 5, буква а) и член 313/В, параграф 6 от Наказателния кодекс], кражба [член 316, параграф 6, буква а) и член 316, параграф 7 от Наказателния кодекс] и незаконно присвояване [член 317, параграф 6, буква а) и член 317, параграф 7 от Наказателния кодекс] на изделия с огромна или изключително висока стойност, измама, водеща до огромни или изключително големи щети [член 318, параграф 6, буква а) и член 318, параграф 7 от Наказателния кодекс], злоупотреба със средства, водеща до огромна или изключително голяма финансова загуба [член 319, параграф 3, букви в) и г) от Наказателния кодекс], небрежно управление на средства, водещо до огромна или изключително голяма финансова загуба [член 320, параграф 2 от Наказателния кодекс], грабежи [член 321, параграф 4, буква б) от Наказателния кодекс] и кражди [член 322, параграф 3, буква а) от Наказателния кодекс] от огромна или висока стойност, хулигански прояви, причиняващи огромни или изключително големи щети [член 324, параграфи 5 и 6 от Наказателния кодекс], получаване на откраднати стоки с огромна или изключително висока стойност [член 326, параграф 5, буква а) и член 326, параграф 6 от Наказателния кодекс], нарушаване на авторски права или сродни права, водещо до огромна или изключително голяма финансова загуба [член 329/А, параграф 3 от Наказателния кодекс] и нарушаване на права, защитени от закона за индустриалните патенти [член 329/Г, параграф 3 от Наказателния кодекс];
- и) престъпления, които са предмет на военното право;
- й) комунистически престъпления и престъпления, които не подлежат съгласно международното право на давност, определени в закона за наказателната отговорност и неприложимостта на давност по отношение на престъпления срещу човечеството и за наказателното преследване на някои престъпления, извършени по време на комунистическата диктатура.

По правило това дали даден съд е компетентен зависи от това къде **е извършено престъпното деяние**.

Ако обвиняемият е извършил престъпления, които попадат в компетентността на различни съдилища, компетентен да разгледа делото ще бъде **общият съд**.

Второинстанционни съдилища

Общи съдилища: за дела, попадащи в компетентността на окръжния съд, действащ като първоинстанционен съд.

Регионални апелативни съдилища: за дела попадащи в компетентността на общия съд, действащ като първоинстанционен съд.

Curia: за дела, попадащи в компетентността на регионален апелативен съд, когато решението на такъв съд може да се обжалва.

Третоинстанционни съдилища

Регионални апелативни съдилища: за дела, по които се е произнесъл общият съд, действащ като второинстанционен съд.

Curia: за дела, по които се е произнесъл регионалният апелативен съд, действащ като второинстанционен съд.

Състав на съдилищата

Когато въпросното престъпление се наказва с осем или повече години лишаване от свобода, окръжният **съд действа като съдебен състав от един професионален съдия и двама оценители**. В други случаи **съдията заседава самостоятелно**.

Общият съд, действащ като първоинстанционен съд, също така гледа дела **в състав, състоящ се от един професионален съдия и двама оценители**.

Съдът, действащ като **второинстанционен или третоинстанционен съд**, гледа дела **в състав от трима професионални съдии**. *Curia* гледа дела **в състав от трима или петима професионални съдии**.

Връзки по темата

 [Официален уебсайт на унгарските съдилища](#)

Последна актуализация: 04/07/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Обикновени съдилища - Малта

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на обикновените съдилища в Малта.

Обикновени съдилища — въведение

Можете да намерите информацията относно гражданските и наказателните съдилища на Малта в таблиците по-долу.

Граждански съдилища

Апелативен съд	Втора инстанция Апелативен орган	Апелативният съд разглежда жалби от гражданските съдилища в тяхната висшестояща и нисшестояща компетентност. i) Този съд разглежда жалби от Гражданския съд с обща компетентност (First Hall of the Civil Court) и Гражданския съд по семейни дела. ii) Жалбите от Съда на магистратите в рамките на неговата гражданско-правна компетентност, от Трибунала за иски с малък материален интерес и от административните трибунали също се разглеждат от този съд.	i) Състав от трима съдии. ii) Състав от един съдия.
Граждански съд: Граждански съд с обща компетентност (First Hall of the Civil Court) Граждански съд с охранителна компетентност Граждански съд по семейни дела	Първа инстанция	Гражданският съд с обща компетентност се занимава с дела с гражданскоправен и/или търговскоправен характер, които излизат извън компетентността на Съда на магистратите. Съгласно своята конституционна компетентност, той също разглежда дела, свързани с нарушения на защитените от конституцията човешки права и основни свободи , закриляни от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи. Гражданският съд с охранителна компетентност е съд, компетентен за поставянето под запрещение или лишаването от права на душевноболни лица, назначаването на настойници за тези лица, откриването на наследства и одобряването на изпълнители на завещания. Този съд е и довереник на тайни завещания. Този съд разглежда всички дела, свързани със семейни въпроси като унищожаване на брак, раздяла на съпрузите, издръжка и попечителство над деца.	Председателстван от съдия Председателстван от съдия Председателстван от съдия
Съдилища на магистратите	Първа инстанция	В сферата на гражданското правосъдие Съдилищата на магистратите разполагат единствено с нисшестояща компетентност от първа инстанция, обикновено ограничена до иски, които не надвишават 15 000 EUR .	Председателстван от магистрат
Съд на магистратите в Гозо	Първа инстанция	В сферата на гражданското правосъдие Съдът на магистратите в Гозо има двойна компетентност : нисшестояща компетентност, сравнима с тази, упражнявана от неговия съответстващ съд в Малта, и висшестояща компетентност, сравнима с тази на Гражданския съд с обща компетентност, освен по отношение на конституционалните правомощия и правомощията на Гражданския съд с охранителна компетентност.	Председателстван от магистрат
Трибунал за иски с малък материален интерес	Първа инстанция	Този трибунал решава по бързата процедура, въз основа на принципите за равенство и законност, искове на стойност под 5 000 EUR .	Председателстван от арбитър

Наказателни съдилища

Апелативен съд, наказателно отделение	Втора инстанция Апелативен орган	Този съд с висшестояща компетентност разглежда жалби от лица, осъдени от наказателен съд . Този съд с висшестояща компетентност разглежда жалби във връзка с дела, гледани от Съда на магистратите в наказателен състав.	Състав от трима съдии Състав от един съдия
Наказателен съд	Първа инстанция	Този съд изпълнява функцията на наказателен съд и разглежда наказателни дела, които са извън компетентността на Съда на магистратите.	Председателстван от съдия, който заседава с девет съдебни заседатели.
Съд на магистратите	Първа инстанция	В сферата на наказателното правосъдие съдът има двойна компетентност: като наказателен съд за дела, попадащи в неговата компетентност, и като разследващ съд по отношение на престъпления, които попадат в компетенциите на наказателния съд. i) като наказателен съд — съдът има компетенции да разглежда всички дела, свързани с престъпления, наказуеми с присъда до шест месеца лишаване от свобода. ii) като разследващ съд — съдът извършва предварителни разследвания по отношение на наказуеми престъпления и предава съответните досиета на главния прокурор. Ако обвиненият не направи възражение, главният прокурор може да върне дела с наказание до десет години лишаване от свобода обратно на Съда на магистратите за разглеждане и решаване.	Председателстван от магистрат
Съд на магистратите в Гозо	Първа инстанция	В сферата на наказателното правосъдие Съдът на магистратите в Гозо има същата компетентност като Съда на магистратите при гледане в наказателен състав и като разследващ съд.	Председателстван от магистрат
Съд за непълнолетни	Първа инстанция	Съдът за непълнолетни разглежда обвинения и провежда други производства във връзка с непълнолетни лица на възраст под 16 години и също може да издава разпоредения за поставяне под институционални грижи.	Председателстван от магистрат и двама членове

Бази данни с правна информация

Моля, вижте страницата „**Организация на правосъдната система в държавите членки — Малта**“, на която ще намерите подробна информация за съответните бази данни и връзки към тях.

Връзки по темата

- [Министерство на правосъдието, културата и местното самоуправление](#)
- [Съдебни услуги](#)
- [Съдебни услуги — онлайн решения](#)
- [Съдебни услуги — граждански дела](#)
- [Съдебни услуги — разпределение на съдебните зали](#)
- [Съдебни услуги — статистика](#)
- [Съдебни услуги — съдебни разпродажби на търг](#)
- [Съдебни услуги — гражданскоправни формуляри](#)
- [Съдебни експерти](#)
- [Правни услуги \(малтийско законодателство\)](#)

Последна актуализация: 22/12/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Холандия

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на обикновените съдилища в Нидерландия.

Обикновени съдилища

Следват имената на съдилищата в Нидерландия:

Окръжен съд (Rechtbank): първоинстанционен съд за всички граждански и наказателни дела

Апелативен съд (Gerechtshof): обжалване на всички граждански и наказателни дела

Върховен съд (Hoge Raad): върховен съд за всички граждански и наказателни дела

Бази данни с правна информация

Може да бъде намерена информация на уебсайта, посветен на [Европейската съдебна система в Нидерландия](#).

Достъпът до базата данни безплатен ли е?

Да, достъпът е безплатен.

Връзки по темата

[Европейската съдебна система в Нидерландия и Върховен съд на Нидерландия](#)

Последна актуализация: 29/11/2012

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [de](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Обикновени съдилища - Австрия

В настоящия раздел ще намерите информация относно обикновените съдилищата по граждански и наказателни дела в Австрия.

Обикновени съдилища — въведение

Обикновените съдилища са организирани на четири нива. Понастоящем (ноември 2014 г.) компетентни да се произнасят по съдебни дела са следните съдилища:

116 районни съдилища (*Bezirksgerichte*)

20 окръжни съдилища (*Landesgerichte*)

4 апелативни съдилища (*Oberlandsgerichte*)

Върховен съд

В началото на 2013 г. започна постепенно намаляване на броя на районните съдилища посредством обединяване на съдилища във федералните провинции Горна Австрия, Долна Австрия и Щирия, като от 1 юли 2014 г. техният брой е 116. Взето е също така решение този брой да се намали допълнително, така че към 1 юли 2016 г. да останат само 115 районни съдилища.

Прокуратурите защитават обществен интерес по наказателни дела. Организацията на прокуратурата е както следва:

16 прокуратури (*Staatsanwaltschaften*)

Централна прокуратура за борба с икономическите престъпления и корупцията (*Zentrale Staatsanwaltschaft zur Verfolgung von Wirtschaftsstrafsachen und Korruption*)

4 апелативни прокуратури (*Oberstaatsanwaltschaften*)

Главна прокуратура (*Generalprokuratur*)

За изпълнението на наказанията лишаване от свобода отговарят 27 места за лишаване от свобода.

А. Организация на съдилищата: граждански и наказателни съдилища

Делата се разглеждат на първа инстанция от районните или окръжните съдилища. Подсъдността по граждански дела се определя по принцип от предмета на спора (предметна подсъдност), а за всички останали случаи от цената на иска (подсъдност според цената на иска). Предметната подсъдност винаги има предимство спрямо подсъдността според цената на иска.

Подсъдността по наказателни дела се определя според размера на предвиденото в закона наказание за съответното престъпление.

Районни съдилища (първо ниво на организация)

Районните съдилища са първоинстанционни съдилища. Те са компетентни да разглеждат:

граждански дела с цена на иска до 15 000 EUR (подсъдност според цената на иска);

определени видове спорове (независимо от цената на иска), преди всичко в областта на семейното право, наемните отношения и принудителното изпълнение (предметна подсъдност);

наказателни дела за престъпления, които се наказват само с глоба, с глоба и лишаване от свобода до една година или само с лишаване от свобода до една година (напр. телесна повреда по непредпазливост, кражба).

Окръжни съдилища (второ ниво на организация)

Окръжните съдилища са компетентни по наказателни дела или съответно като първоинстанционни съдилища по граждански дела:

като първа инстанция по всички дела, които не са от компетентността на районните съдилища. Освен това те имат предметна подсъдност по дела съгласно Закона за отговорността за ядрени вреди, Закона за отговорността за вреди, причинени от органи на публична власт, Закона за защита на личните данни и по дела в областта на конкуренцията и правото на интелектуалната собственост;

като втора инстанция по жалби срещу решенията на районните съдилища.

Апелативни съдилища (трето ниво на организация)

Тези съдилища представляват третото ниво на организация на съдилищата. Те се намират съответно във Виена (за Виена, Долна Австрия и Бургенланд), Грац (за Щирия и Каринтия), Линц (за Горна Австрия и Залцбург) и Инсбрук (за Тирол и Форарлберг).

Тези съдилища се произнасят по граждански и наказателни дела винаги като въззивна инстанция (втора инстанция).

Освен това тези съдилища имат особена роля в управлението на съдилищата. Председателят на апелативния съд или съответно на второинстанционния съд отговаря за управлението на всички съдилища в съответния съдебен район. В тази си функция той отговаря пряко пред федералния министър на правосъдието.

Върховен съд (четвърто ниво на организация)

Върховният съд (*Der Oberste Gerichtshof*) във Виена е най-висшата инстанция по граждански и наказателни дела. Върховният съд заедно с Конституционния съд (*Verfassungsgericht*) и Административния съд (*Verwaltungsgericht*) е един от най-висшите съдилища (*Höchstgerichte*) в страната. Това означава, че (на национално равнище) не съществува по-нататъшна възможност за обжалване на неговите решения.

Съдебната практика на Върховния съд е от основно значение за единното прилагане на закона на територията на цялата страна.

Въпреки че съдилищата от по-долна инстанция не са законово обвързани от прецедентите, по принцип те се ръководят от съдебната практика на най-висшите съдилища.

Б. Подсъдност по граждански дела

Подсъдността по граждански дела се разделя на общо производство по граждански дела, производство по трудови дела, производство по търговски дела и безспорно (охранително) производство.

По реда на общия граждански процес се решават тези частноправни дела, които не са подсъдни на търговските или трудовите съдилища или за които е предвидено безспорно (охранително) производство.

В. Инстанционен ред

В.1. Инстанционен ред по граждански дела

В **общото производство по граждански дела** съществуват по принцип два различни инстанционни реда, като всеки от тях може да бъде триинстанционен. Разглеждането на делата на първа инстанция е възложено на районните или окръжните съдилища.

Когато на първа инстанция е компетентен районният съд, неговите решения се обжалват пред окръжния съд. По жалбата се произнася въззивно отделение (*Berufungssenat*) на окръжен съд.

Когато на първа инстанция е компетентен окръжният съд, неговите решения се обжалват пред апелативния съд, където по жалбата се произнася въззивно отделение (*Berufungssenat*) като втора инстанция.

Второинстанционните съдилища са оправомощени само да извършат проверка на първоинстанционното решение. Следователно те решават делото по принцип само въз основа на съществуващите до приключването на устните състезания пред първата инстанция искания на страните по съществуването на делото и на съществуващите към този момент фактически доводи. Второинстанционните съдилища могат да решат спора по същество, като потвърдят или изменят първоинстанционното решение. За тази цел те могат в рамките, определени от исканията и доводите на страните пред първата инстанция, изцяло или отчасти да проведат наново производството или да го допълнят, или да отменят първоинстанционното решение и да върнат делото на първоинстанционния съд за постановяване на ново решение, или да отхвърлят жалбата. По дела, при които трябва да се вземе решение по правни въпроси от изключителна важност, е възможно допълнително обжалване пред Върховния съд.

Върховният съд се произнася само по правните въпроси и поради това в своето решение той е обвързан от установените до този момент факти. Следователно той проверява правилността на решението, постановено въз основа на така установените факти, или установява наличието на основания за нищожност и в ограничена степен на процесуални пороци на предшестващия процес. Върховният съд не действа само като касационна инстанция; той може също така да реши спора по същество, като потвърди или измени решенията на по-долните инстанции, да отмени предишните решения и да върне делото на първоинстанционния или второинстанционния съд за постановяване на ново решение, или да отхвърли жалбата.

В преобладаващия брой случаи първоинстанционните дела се решават в състав от един съдия (и само по спорове с цена на иска над 100 000 EUR по молба на една от страните — в състав от трима съдии). Второинстанционните дела се решават в състав от трима съдии, а във Върховния съд — в състав от петима съдии. По правни въпроси от изключителна важност (напр. промяна в постоянната съдебна практика) Върховният съд заседава в разширен състав от единадесет съдии.

В.2. Инстанционен ред по наказателни дела

Съдебните производства по наказателни дела са двуинстанционни.

Когато на първа инстанция е компетентен районният съд, неговите решения могат да бъдат обжалвани:

с цел отменяне на присъдата или

с цел изменение на присъдата и размера на наказанието.

По жалбата се произнася тричленен състав на горестоящия окръжен съд.

Когато на първа инстанция е компетентен окръжният съд в едноличен състав (по дела за престъпления, които се наказват с лишаване от свобода за срок до пет години, напр. лъжесвидетелстване), неговите решения могат да бъдат обжалвани:

с цел отменяне на присъдата или

с цел изменение на присъдата и размера на наказанието.

В такъв случай по жалбата се произнася тричленен състав на горестоящия апелативен съд.

Когато на първа инстанция е компетентен окръжният съд в състав от съдия и двама съдебни заседатели (*Schöffengericht*) или в състав от трима съдии и жури от осем съдебни заседатели (*Geschworenengericht*), искането за отменяне на присъдата трябва да се подаде до Върховния съд. Ако обаче се обжалва само размерът на наказанието, по жалбата се произнася горестоящият апелативен съд.

Г. Видове жалби

В **общия граждански процес** първоинстанционните съдебни решения могат да бъдат оспорени посредством въззивна жалба. Въззивна жалба може да бъде подадена във всички случаи на основание нищожност или неправилност на съдебното решение, а по определени въпроси и по всяко дело с цена на иска над 2 700 EUR може да бъде подадена въззивна жалба на основание процесуални пороци или погрешно установяване на факти.

Второинстанционните решения могат да бъдат оспорени посредством ревизионна жалба. Този вид жалба до Върховния съд, независимо от въпроса до който се отнася, подлежи на различни ограничения. По принцип Върховният съд решава само правни въпроси от съществено значение; наличието на такъв въпрос от съществено значение е процесуална предпоставка за допустимостта на жалбата пред Върховния съд.

Независимо от това второинстанционните решения по определени дела с цена на иска под 5 000 EUR са необжалваеми или, ако цената на иска не надвишава 30 000 EUR, за подаване на ревизионна жалба до Върховния съд се изисква предварително разрешение (директно или посредством ново искане) от второинстанционния съд.

Д. Бази данни с правна информация

Уебсайтът на Министерството на правосъдието на Австрия (<http://www.justiz.gv.at/>) предоставя обща информация за австрийската съдебна система.

Безплатен ли е достъпът до базата данни с правна информация?

Да, достъпът до уебсайта на Министерството на правосъдието на Австрия е безплатен.

Връзки по темата

[Компетентност на съдилищата — Австрия](#)

Последна актуализация: 18/12/2015

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Обикновени съдилища - Полша

Настоящият раздел ви предоставя информация за организацията на обикновените съдилища в Полша.

Обикновени съдилища

Системата на обикновените съдилища в Полша включва **апелативните** (sądy apelacyjne), **окръжните** (sądy okręgowe) и **районните съдилища** (sądy rejonowe). Тези съдилища решават, освен останалите въпроси, дела по наказателно, гражданско, семейно право и право, отнасящо се до непълнолетните лица, търговско право, трудово и социално-осигурително право — с изключение на делата, които са от компетентността на други специализирани съдилища, например военни.

Общите съдилища също така поддържат **поземлени** и **ипотечни регистри**, както и регистъра на залозите, националния регистър на съдилищата и националния съдебен регистър.

Граждански съдилища

Във всеки **апелативен, окръжен** и **районен** съд има гражданско отделение (wydział cywilny).

Наказателни съдилища

Във всеки **апелативен, окръжен** и **районен** съд има наказателно отделение (wydział karny).

Бази данни с правна информация

Уебсайтът на [Полското правителство](#) съдържа списък на публикуваните закони от 1918 г. досега.

Достъпът до базата данни е **безплатен**.

Последна актуализация: 10/12/2012

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Обикновени съдилища - Португалия

В настоящия раздел можете да намерите информация относно организацията на обикновените съдилища в Португалия.

Организация на обикновените съдилища

Освен Конституционния съд, който е компетентен в правораздаването по юридически въпроси от конституционен характер, в Португалия съществуват и следните категории съдилища:

- а) Върховен съд и съдилища от първа и втора инстанция;
- б) Върховен административен съд и други административни и данъчни съдилища;
- в) Сметна палата.

Може да има и морски, арбитражни и магистратски съдилища.

Случаите и съставите, в които горепосочените съдилища могат да формират поотделно или съвместно съд за решаване на спорове [*Tribunal dos Conflitos* — Съд за решаване на спорове за съдебна компетентност] са определени от закона.

Без да се засягат разпоредбите относно военните съдилища [*tribunais militares*], които могат да се създават по време на войни, съдилищата с изключителна компетентност по отношение на определени категории престъпления са забранени.

Съдилища

Върховен съд

Върховният съд е най-висшият орган в йерархията на съдилищата, без да се засяга компетентността на Конституционния съд. Той се състои от гражданско, наказателно и социално отделение.

Седалището му е в Лисабон и компетентността му обхваща цялата територия на Португалия.

Върховният съд работи под ръководството на председател (председателстващ съдия) в пълен състав (включващ всички съдии от отделенията), по специализирани отделения и само по отделения.

Освен в случаите на законово предвидени изключения, Върховният съд се занимава само с правни въпроси.

Апелативните съдилища

Апелативните съдилища [*tribunais da relação*] по правило са съдилища от втора инстанция.

Към момента апелативни съдилища има в Лисабон, Порто, Коимбра, Евора и Гимараеш. Те работят под ръководството на председател (председателстващ съдия) в пълен състав или по отделения.

Апелативните съдилища се състоят от гражданско, наказателно и социално отделение.

Съдилища от първа инстанция

Съдилища от първа инстанция обикновено са окръжните съдилища [*tribunais de comarca*]

По правило областта на компетентност на съдилищата е в границите на съответния окръг, въпреки че могат да съществуват съдилища с компетентност за един или повече окръзи или области, конкретно определени от закона.

Съдилищата имат обща компетентност по граждански и наказателни дела и упражняват компетентност по всички дела, които не са предназначени за други съдилища.

На първа инстанция може да има съдилища със специфична компетентност (занимаващи се с въпроси, определени според приложимия вид производство) и съдилища, специализирани в решаване на специфични въпроси (независимо от приложимия вид производство).

Съдилищата могат да са разделени на съдебни състави (с обща, специализирана или специфична компетентност) или на отделения със специфична компетентност, когато това е оправдано с оглед обема и сложността на работата.

Във всеки съд, съдебен състав или отделение заседават един или повече съдии.

Административни и данъчни съдилища

Административните и данъчните съдилища са компетентни да се произнасят по искове и жалби, свързани с уреждане на спорове, произтичащи от правни отношения по административни и данъчни въпроси.

Върховен административен съд

Върховният административен съд е най-висшият орган в йерархията на административните и данъчните съдилища, без да засяга компетентността на Конституционния съд.

Седалището му е в Лисабон и компетентността му обхваща цялата територия на Португалия.

Върховният административен съд е съставен от отделение за административни спорове и отделение за данъчни спорове. Той отговаря основно за разглеждането на обжалвания на решения, постановени от централните административни съдилища.

Върховният административен съд работи под ръководството на председател (председателстващ съдия), подпомаган от трима заместник-председатели.

В зависимост от разглежданото дело съдът заседава в пълен състав, в пълен състав за всяко отделение или само по отделения. Правни въпроси се разглеждат в пълен състав или в състав за всяко отделение.

Централни административни съдилища

Централните административни съдилища по правило са съдилища от втора инстанция. Понастоящем съществуват две централни административни съдилища (Северен съд и Южен съд)

Основната им функция е да се произнасят по жалби срещу решения на окръжните административни съдилища [*tribunais de círculo*] и данъчните съдилища.

Всеки централен административен съд се състои от отделения за административни спорове и отделение за данъчни спорове.

Централните административни съдилища работят под ръководството на председател (председателстващ съдия), подпомаган от трима заместник-председатели.

Централните административни съдилища разглеждат фактическите и правните основания.

Окръжни административни и данъчни съдилища

Това са съдилища от първа инстанция, чиято основна функция е да се произнасят по спорове, свързани с административни и данъчни въпроси. Те могат да функционират независимо под наименованието окръжен административен или данъчен съд [*tribunal tributário*] или могат да функционират съвместно под наименованието административен и данъчен съд [*tribunal administrativo e fiscal*].

Те работят под ръководството на председател, назначен от Висшия съвет на административните и данъчни съдилища [*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*] за петгодишен период.

По правило в състава им влиза един съдия, но законодателството предвижда в определени случаи тези съдилища да заседават в различен състав.

Мирови съдилища [Julgados de Paz]

Мировите съдилища са извънсъдебни съдилища, които има собствен начин на работа и организация, собствена служба по медиация и компетентността да заседават и да се произнасят по дела от съдебната компетентност на общите съдилища от първа инстанция.

Последна актуализация: 18/11/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Обикновени съдилища - Румъния

Настоящата страница ви предоставя информация за обикновените съдилища в Румъния.

Въведение в съдебната система на Румъния

Съдебната система на Румъния има следната структура:

Съдилища и прокуратури

Ниво 1

Съдилища от първа инстанция(176)

Прокуратури

Ниво 2

Трибунали (42)

Специализирани трибунали (3)

Трибунал за непълнолетни лица и семейноправни въпроси (1)

Прокуратури

Ниво 3

Апелативни съдилища (15)

Прокуратури

Ниво 4

Висш касационен съд

Прокуратура

Съдебната система на Румъния включва Висшия касационен съд и останалите съдилища.

Съдилища

Висш касационен съд

В качеството си на съд от най-висша инстанция в Румъния той е единствената съдебна институция, притежаваща властта да гарантира **еднакво тълкуване и прилагане на правото от другите съдилища**. Главната процедура за постигане на това е **„Жалба в интерес на закона“**.

Висшият касационен съд има 4 отделения, всяко от които разполага със собствена компетентност:

Отделение за граждански дела I;

Отделение за граждански дела II;

Наказателно отделение;

Отделение за административни и данъчноправни спорове.

Други отделения на върховния съд, които имат собствена правна компетентност, са **четирите състава с петима съдии, Съвместните отделения, съставът за разглеждане на жалби в интерес на закона и съставът по изясняване на някои правни въпроси**.

Отделение за граждански дела I, Отделение за граждански дела II и Отделението за административни и данъчноправни спорове на Висшия касационен съд, разглеждат жалби срещу решения, постановени от апелативни съдилища, както и други решения по дела, предвидени в закона, и жалби срещу неокончателните съдебни решения или съдопроизводствени действия от всякакво естество, които не могат да бъдат обжалвани по друг начин и в случая на които съдебното производство пред апелативен съд е прекъснато. В качеството си на съд от първа инстанция Наказателното отделение разглежда дела и молби, които според закона са от компетентността на Висшия касационен съд.

Наказателното отделение на Висшия касационен съд разглежда следните дела

Като съд от първа инстанция:

Дела, свързани с престъпления, извършени от сенатори, депутати или членове на Европейския парламент;

Дела, свързани с престъпления, извършени от членове на правителството;

Дела, свързани с престъпления, извършени от съдии от Конституционния съд;

Дела, свързани с престъпления, извършени от членове на Висшия магистратски съвет;

Дела, свързани с престъпления, извършени от съдии от Висшия касационен съд или от прокурори от прокуратурата към Висшия касационен съд;

Дела, свързани с престъпления, извършени от маршали, адмирали, генерали и квестори;
други дела, които по закон попадат в обхвата на неговата компетентност.

Като **касационен съд**:

Обжалвания на решения по наказателни дела, разгледани на първа инстанция от апелативните съдилища или от Военно-апелативния съд;
Обжалвания на решения по наказателни дела, разгледани на апелативно равнище от апелативните съдилища или от Военно-апелативния съд;
Обжалвания на решения по наказателни дела, разгледани на първа инстанция от наказателното отделение на Висшия касационен съд, както и други дела, предвидени от закона.

Съставът на деветимата съдии

В съответствие със Закон № 202/2010 относно някои мерки за ускоряване на съдебното производство правомощията на състава на деветимата съдии се поемат от съставите с петима съдии.

Съставът на деветимата съдии ще продължи да разглежда текущите съдебни производства, отнесени до него.

Съставите с петима съдии

Съгласно член 24 от Закон № 304/2004, публикуван повторно, съставите с петима съдии разглеждат жалби и други молби по дела, гледани на първа инстанция от наказателното отделение на Висшия касационен съд, както и други дела, които по закон попадат в обхвата на тяхната компетентност. Те изпълняват и функции на дисциплинарен съд.

По силата на член 51, параграф 3 от Закон № 317/2004, публикуван повторно, съставите с петима съдии разглеждат жалби срещу решения, постановени от Висшия магистратски съвет по дисциплинарни дела.

Отделенията на Висшия касационен съд заседават като **съвместни отделения** в следните случаи:

разглеждане на искания относно промени в съдебната практика на Висшия касационен съд;
допитване до Конституционния съд за проверка на конституционността на законите преди тяхното обнародване.

Апелативни съдилища

В Румъния **апелативните съдилища** се оглавяват от председател, който може да е подпомаган от един или двама заместник-председатели.

Апелативният съд има специализирани отделения или състави за различни категории дела:

граждански дела;

наказателни дела;

дела, свързани с непълнолетни лица и семейноправни въпроси;

дела, свързани с административни и данъчноправни спорове;

дела, свързани с трудови спорове и спорове относно социално осигуряване, дружества, търговския регистър, несъстоятелност, нелоялна конкуренция и други въпроси;

въпроси, свързани с морско и речно корабоплаване.

15-те апелативни съдилища имат юридическа правосубектност, като всеки съд обхваща юрисдикцията на няколко трибунала (около 3).

По граждански въпроси апелативните съдилища разглеждат следните дела:

Като **съдилища от първа инстанция** те разглеждат жалби, свързани с административни и данъчноправни спорове, в съответствие със специалните законови разпоредби.

Като **апелативни съдилища** те разглеждат жалби срещу решения, постановени от трибунали на първа инстанция.

Като касационни съдилища те разглеждат делата, специално предвидени от закона.

По наказателни въпроси апелативните съдилища разглеждат следните дела:

като съдилища от първа инстанция:

престъпленията, посочени в членове 155—173 от Наказателния кодекс (например измяна, шпионство, конспирация, подриване на държавната власт или на националната икономика), както и престъпления срещу националната сигурност на Румъния, посочени в специални закони;

престъпленията, посочени в член 253¹ (конфликт на интереси), членове 273—276 (определени престъпления, свързани с безопасността на железопътния транспорт) в случай на железопътна злополука, както и членове 356—361 (престъпления срещу мира и човечеството);

престъпления, извършени от съдии от съдилища от първа инстанция или трибунал, прокурори от прокуратурите, свързани с тези съдилища, както и от адвокати, нотариуси, съдебни изпълнители и одитори от Сметната палата;

престъпления, извършени от водачи на вероизповедания, организирани в съответствие със закона, и други високопоставени религиозни фигури със сан не по-нисък от този на епископ или еквивалентен на него;

престъпления, извършени от помощник-магистрати от Висшия касационен съд, съдии от апелативен съд или от Военно-апелативен съд или прокурори от прокуратурите към тези съдилища;

престъпления, извършени от членовете на Сметната палата, председателя на Законодателния съвет или Народния защитник;

други престъпления, попадащи в обхвата на тяхната компетентност съгласно специални закони.

Като **апелативни съдилища** те разглеждат жалби срещу решения, постановени по наказателни дела от трибунали на първа инстанция.

Като касационни съдилища те разглеждат жалби срещу решения по наказателни дела, постановени от съдилищата от първа инстанция, с изключение на онези дела, които са от компетентността на трибуналите, както и други дела, специално посочени в закон.

Апелативните съдилища също така се произнасят по **спорове за компетентност** между трибунали или между съдилищата от първа инстанция и трибунали в рамките на тяхната териториална компетентност, или между съдилищата от първа инстанция под юрисдикцията на различни трибунали в границите на териториалната компетентност на апелативния съд.

Апелативните съдилища също така се произнасят по молби за **екстрадиране** или прехвърляне в чужбина на осъдени лица.

Трибунали

42-та национални трибунала имат юридическа правосубектност и са организирани на областно равнище. Юрисдикцията на всеки трибунал

включва всички съдилища от първа инстанция в областта, в която се намира трибуналят.

Трибуналите имат различни отделения или специализирани състави по:

граждански дела;

наказателни дела;

дела, свързани с непълнолетни лица и семейноправни въпроси;

дела, свързани с административни и данъчноправни спорове;

дела, свързани с трудови спорове и спорове относно социално осигуряване, предприятия, търговския регистър, несъстоятелност, нелоялна конкуренция и други въпроси;

дела, свързани с въпроси на морското и речното корабоплаване.

По гражданскоправни въпроси трибуналите разглеждат следните дела

Като съдилища от първа инстанция трибуналите разглеждат всички иски, които по закон не са от компетентността на останалите съдилища.

Като апелативни съдилища трибуналите разглеждат жалби срещу решения, постановени от съдилищата от първа инстанция.

Като касационни съдилища те разглеждат делата, специално предвидени в закона.

По наказателни въпроси трибуналите разглеждат следните дела:

Като съдилища от първа инстанция:

престъпления срещу живота или телесната неприкосновеност и здравето, престъпления срещу личната свобода, сексуални престъпления, престъпления против собствеността, престъпления по служба, престъпления, които възпрепятстват правосъдието, престъпления против установения със закон режим за извършване на някои дейности, престъпления против общественото здраве и престъпления, свързани с контрабанда (когато те включват оръжия, боеприпаси или експлозивни или радиоактивни материали);

умишлени престъпления, които водят до смърт или самоубийство;

престъпления, свързани с трафик или незаконна употреба на наркотици;

престъпления, свързани с изпирание на пари или укриване на данъци;

несъстоятелност с измамна цел, ако престъплението е свързано с банковата система;

други престъпления, които по закон са в обхвата на неговата компетентност.

Като касационни съдилища те разглеждат жалби срещу решения, постановени от съдилищата от първа инстанция във връзка с престъпления, преследвани по тълба на пострадалия, жалби срещу решения по наказателни дела, издадени от съд от първа инстанция във връзка с превантивни мерки, условно освобождаване или предпазни мерки, и жалби срещу решения по наказателни дела, издадени във връзка с изпълнение на присъди или реабилитация, и други случаи, изрично предвидени от закона.

Трибуналите се произнасят относно спорове за компетентност между съдилища от първа инстанция в рамките на своята териториална компетентност и по други дела, специално предвидени от закона.

Съдилища от първа инстанция (Judecătorie)

Съдилищата от първа инстанция нямат юридическа правосубектност и са учредени на равнището на националните области и в Букурещ.

По гражданскоправни въпроси съдилища от първа инстанция разглеждат предимно следните дела:

молби, които по реда на Гражданския кодекс са от компетентността на Съда за настояичество/попечителство и семейни въпроси, с изключение на случаите, когато законът изрично предвижда друго.

молби, свързани с регистрите за гражданско състояние, в съответствие със закона;

молби, свързани с управлението на многоетажни сгради, апартаменти или пространства, изключителна собственост на различни лица, или с правоотношения, установени от асоциации на управителите на етажна собственост с други физически или юридически лица, което е приложимо; молби за принудително извеждане;

молби, отнасящи се до общи стени или канали, разстоянието между сгради или насаждения, правото на преминаване и всякакви други тежести и ограничения, засягащи правото на собственост, както е предвидено от закона, договорено между страните или наложено от Съда;

молби, свързани с промени или означаване на границите на поземлен имот;

молби за защита на владение;

молби, свързани със задължения да бъдат извършени или да не бъдат извършени действия, които не могат да бъдат измерени в парични средства, независимо от това дали тези задължения се основават на договор, с изключение молбите, които по закон са от компетентността на други съдилища;

молби за съдебна подялба, независимо от стойността;

всякакви други молби относно парични вземания в размер до 200 000 RON включително, независимо от това дали страните имат статут на професионални лица.

Съдилищата от първа инстанция също така разглеждат жалби срещу решения на органите на местната публична администрация с местна компетентност и на други органи с такава компетентност в случаите, предвидени от закона.

По наказателни въпроси съдилища от първа инстанция разглеждат предимно следните дела:

По принцип всички видове нарушения, с изключение на онези, за които законът предвижда да бъдат разглеждани на първа инстанция от трибуналите, апелативните съдилища или Висшия касационен съд.

Допълнителна информация за съдилищата може да бъде намерена на [Портала на съдилищата, поддържан от Министерство на правосъдието на Румъния](#).

Бази данни с правна информация

Следните бази данни с правна информация са достъпни онлайн:

Висшият касационен съд публикува своята съдебна практика на собствен [уебсайт](#);

Съдилищата публикуват резюмета на решенията си на портала на Съда. Вижте например [резюмета на решенията, издадени от Апелативния съд в Букурещ](#);

базата данни с правна информация, притежавана и поддържана от [Законодателния съвет на Румъния](#) [Компетентност на съдилищата — Румъния](#).

Последна актуализация: 03/02/2014

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Словения

Настоящият раздел ви предоставя информация за организацията на обикновените съдилища в Словения.

Обикновени съдилища

Съгласно член 98 от Закона за съдилищата обикновените съдилища в Словения включват:

районни съдилища (*okrajna sodišča*),
окръжни съдилища (*okrožna sodišča*),
апелативни съдилища (*višja sodišča*),
Върховен съд на Република Словения (*Vrhovno sodišče*) (по-долу наричан Върховният съд).

Специализираните съдилища, създадени със специален закон, освен ако не е предвидено друго в закона, трябва да имат:
статута на окръжен съд: съдилища от първа инстанция, чиято въззивна инстанция е апелативен съд със специална компетентност,
статута на апелативен съд: съдилища от втора инстанция, които постановяват решения по жалби срещу решения на съдилища със специална компетентност от първа инстанция,
статута на апелативен съд: съдилища от първа инстанция, чиято въззивна инстанция е Върховният съд.

Компетентност на районните съдилища

Съгласно член 99 от Закона за съдилищата районните съдилища в Словения са компетентни по следните дела:

Наказателни дела

да постановяват решения като първа инстанция по престъпни деяния, които са наказуеми с глоба или с лишаване от свобода до три години, с изключение на случаите, когато те се отнасят до престъплението клевета, извършено чрез пресата, по радиото, телевизията или чрез други средства за масово осведомяване,
да разследват горепосочените престъпни деяния,
да изпълняват други определени със закон функции.

Граждански дела

Да постановяват решения и да се произнасят като първа инстанция по:
граждански дела в съответствие с Гражданския процесуален закон,
дела за наследство и други несъстезателни производства и по отношение на кадастъра и имотния регистър,
дела за принудително изпълнение и обезпечаване на вземания, освен ако не е предвидено друго от закона.

Други дела

Да постановяват решения или да се произнасят по други определени със закон въпроси.

Правна помощ

Да разглеждат въпроси във връзка с правната помощ, в случаите когато другите съдилища нямат установена със закон компетентност.

Компетентност на окръжните съдилища

Съгласно член 101 от Закона за съдилищата окръжните съдилища в Словения са компетентни по следните дела:

Наказателни дела

да постановяват решения като първа инстанция по престъпни деяния, които не са от компетентността на районните съдилища,
да провеждат разследване или следствени действия по престъпни деяния (както е посочено в точка 1 по-горе),
да водят предварителни производства и да постановяват решения като първа инстанция по престъпни деяния, извършени от малолетни и непълнолетни,
да постановяват решения като първа инстанция за принудително изпълнение на присъда, издадена от чуждестранен съд,
да изпълняват присъди (като следствие от точки 1, 3 и 4 по-горе), и да изпълняват присъдите на районните съдилища,
да се издават разрешения за ограничаване на човешките права и основните свободи,
да достигнат до решения в съдебен състав за предварително производство (също и по отношение на наказателните дела, които са от компетентността на районните съдилища),
да изпълняват други определени със закон функции.
да упражняват надзор на законното и коректно отношение към лишените от свобода лица и надзор на задържаните лица.
Специализираните отделения на (окръжните) съдилища отговарят за изпълнението на функциите, посочени в точки 1, 2, 3, 6, 7 и 8, при по-сложни дела, отнасящи се до организирана и икономическа престъпност, тероризъм, корупция и други подобни престъпни дейности.

Граждански дела

Да постановяват решения и да се произнасят като първа инстанция по:
по граждански дела в съответствие с Гражданския процесуален закон,
за признаване на решенията на чуждестранни съдилища,
по дела за принудително споразумение, несъстоятелност и ликвидация, когато това е в рамките на компетентността на съда и в свързаните с тях спорове,
по спорове за правата на интелектуална собственост,
по предложения за постановяване на временни мерки, внесени преди започването на спора, за които съдът трябва да отсъди в съответствие с правилника за икономическите спорове, или дела, по които е договорена арбитражна компетентност,
по несъстезателни производства, в които участниците са търговски дружества, съдружници или акционери и членове на органите на търговските дружества, за които е задължително прилагането на разпоредбите на дружественото право.
Окръжните съдилища отговарят и за:
поддържане на търговския регистър,
постановяване на решения или произнасяне по други определени със закон въпроси,
разглеждане на въпроси във връзка с правната помощ в случаите, посочени в точки 1, 2, 3 и 4 по-горе,
оказване на международна правна помощ.

Апелативни съдилища

Съгласно член 104 от Закона за съдилищата апелативните съдилища са компетентни по следните дела:

да постановяват решения или да се произнасят като втора инстанция по жалби срещу решения на районните и окръжните съдилища от техния съдебен район,
да се произнасят по спорове за компетентност между районните или окръжните съдилища от техния съдебен район и по прехвърлянето на компетентност на друг районен или окръжен съд от техния съдебен район,
да изпълняват други определени със закон функции.

Бази данни с правна информация

Име и URL адрес на базата данни

 Съдебна власт на Република Словения

Достъпът до базата данни безплатен ли?

Да, достъпът до базата данни е **безплатен**.

Кратко описание на съдържанието

Базата данни [☞ съдебната власт на Република Словения](#) ви дава достъп до няколко бази данни като:

Съдебна система на Република Словения,

Съдебна администрация,

Публични регистри (имотни регистри, съдебен регистър).

Връзки по темата

[☞ Съдебни органи](#)

Последна актуализация: 02/11/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Обикновени съдилища - Словакия

Настоящият раздел предоставя информация за организацията на обикновените съдилища в Словакия

Общи съдилища — въведение

Районните съдилища (*okresné súdy*) разглеждат **граждански и наказателни дела като съдилища от първа инстанция**, с изключение на случаите, когато съдопроизводствените правила предвиждат друго. Те разглеждат и дела във връзка с провеждането на избори, когато това е предвидено в специален закон.

Окръжните съдилища (*krajské súdy*) са компетентни да гледат като **въззивна инстанция** гражданските и наказателните дела, разгледани на първа инстанция от районните съдилища. На окръжните съдилища като първа инстанция са подсъдни административните дела, освен когато специална правна уредба предвижда друго. Окръжните съдилища разглеждат и други дела когато това е предвидено от специална правна уредба (напр. Закона за защита срещу подслушване на комуникационните средства).

Върховният съд на Словашката република (*Najvyšší súd Slovenskej republiky*) разглежда дела и постановява решения **по жалби по общия ред** срещу решения на окръжните съдилища и на Специалния наказателен съд, когато това е предвидено от закона.

Върховният съд на Словашката република е компетентен също така да разглежда дела и да постановява решения **по жалби по извънреден ред** срещу решения на районните и окръжните съдилища, на Специализирания наказателен съд и срещу свои собствени решения, когато това е предвидено от закона. Той разрешава споровете за подведомственост между съдилищата и органите на публичната администрация.

[☞ Върховният съд](#) на Словашката република се произнася по оттеглянето и прехвърлянето на дадено дело на друг компетентен съд, ако това е предвидено в закона и съдопроизводствените правила.

Бази данни с правна информация

Допълнителна информация може да намерите на уебсайта на [☞ Министерството на правосъдието на Словакия](#).

Организация на общите съдилища

Съдебна система на Словакия

Съдебната система на Словакия се състои от:

районни съдилища,

окръжни съдилища,

Специализирания наказателен съд,

Върховния съд на Словашката република.

Компетентност на съдилищата

Районни съдилища

Районните съдилища действат и се произнасят като съдилища от първа инстанция по граждански и наказателни дела, с изключение на случаите когато съдопроизводствените правила, предвиждат друго.

Районните съдилища разглеждат и дела във връзка с провеждането на избори, когато това е предвидено в специален закон.

Окръжни съдилища

Окръжните са компетентни да гледат като въззивна инстанция гражданските и наказателните дела, разгледани на първа инстанция от районните съдилища.

В съдопроизводствените правила, е предвидено по кои граждански и наказателни дела окръжните съдилища действат като съдилища от първа инстанция.

Окръжните съдилища действат и се произнасят като съдилища от първа инстанция по административни дела, освен ако не е предвидено друго в специален закон.

Окръжните съдилища разглеждат и други дела, когато това е предвидено в специален закон (Закон № 166/2003 Сб. за защита на неприкосновеността на личния живот от неупълномощено използване на устройства за информационните технологии и за изменението на някои други закони).

Специализиран наказателен съд

Специализираният наказателен съд разглежда наказателни и други дела съгласно съдопроизводствените правила.

Върховен съд

Върховният съд действа и се произнася по:

по обжалванията по общия ред на решения на окръжните съдилища и Специализирания наказателен съд, ако това е предвидено в съдопроизводствените правила;

по обжалванията по извънреден ред на решения на районните съдилища, окръжните съдилища, Специализирания наказателен съд и срещу своите собствени решения, ако това е предвидено в съдопроизводствените правила;

спорове за подведомственост между съдилищата и органите на публичната администрация;

оттегляне и поверяване на дело на съд, различен от компетентния съд, ако това е предвидено в, ако това е предвидено в съдопроизводствените правила;

други дела, когато законът или международен договор предвижда това.

Върховният съд извършва **преглед на процеса на вземане на решения от страна на съда** по законно закрити дела.

Върховният съд съдейства и за **еднаквото тълкуване и последователно прилагане на законите** и на другите общозадължителни правни разпоредби:

собствения си процес на вземане на решения,

приемане на становища, имащи за цел уеднаквяване на тълкуването на закони и на общозадължителните правни разпоредби,

публикуване на влезли в сила окончателни съдебни решения от първостепенно значение в „Сборник със становища“ на Върховния съд и решения на съдилищата на Словашката република.

Връзки по темата

Министерство на правосъдието

Последна актуализация: 18/03/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази

страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която

търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Обикновени съдилища - Финландия

Този раздел ви предоставя информация за организацията на обикновените съдилища във Финландия.

Обикновени съдилища — въведение

Финландските съдилища могат да бъдат разделени на **общи съдилища** по граждански и наказателни дела, **административни съдилища** за разглеждане на административни дела и **специализирани съдилища**.

Терминът „**общи съдилища**“ се отнася за съдилища, чиято компетентност е обща. С други думи, те разглеждат правни спорове, които не са от компетентността на някой друг съд. Общи съдилища са:

районните съдилища (käräjäoikeus/tingsrätt) (понастоящем те са 51, но ще намалеят до 27 през 2010 г.)

апелативните съдилища (hovioikeus, hovrätt, 6)

Върховен съд (Korkein oikeus/ Högsta domstolen)

Общите административни съдилища са административните съдилища (hallinto-oikeus/förvaltningsdomstol, 8). Най-висшият административен съд е

Върховният административен съд (Korkein hallinto-oikeus/Högsta förvaltningsdomstolen).

Районни съдилища

Местните или районните съдилища действат като общи съдилища от първа инстанция. Те разглеждат граждански и наказателни дела и дела, свързани с обезпечения (данъци върху имоти) и със собственост върху недвижими имоти (ипотеки и регистриране на права на собственост върху имот). Понастоящем във Финландия съществуват 51 такива съдилища, които са доста различни по размер. В най-големите съдилища работят около 80 съдии и общият брой на персонала е около 250 лица, включително секретари на служби, съдебни изпълнители и млади адвокати, които преминават през обучение в съда. В най-малките съдилища работят двама постоянни съдии и около десет други държавни служители.

Разпоредбите, които регламентират дейностите и управлението на тези съдилища, могат да бъдат намерени в **Закона за районните съдилища** и съпътстващия го указ, съответните правилници за вътрешния ред и по-специалните правила и указания, произтичащи от закона. Съгласно закона главният съдия в съд от първа инстанция е също така и административен ръководител на тази служба.

В районния съд работят и непрофесионални членове, които участват главно в производствата по наказателни дела. Непрофесионалните членове се избират от общинските съвети. Министерство на правосъдието потвърждава броя на непрофесионалните членове, които следва да бъдат избрани от общините. Техните възнаграждения се изплащат от държавния бюджет.

Производство в районните съдилища

В районните съдилища производството по **граждански дела** се разделя на два етапа: **предварително производство** и **основно разглеждане**.

Предварителното производство започва с предоставянето на писмени заключения от страните. Редица дела — тези, които са свързани със събирането на дългове — се решават още по време на този етап. Производството е устно с един съдия, който председателства заседанието.

Ако делото не може да бъде решено на този етап се насрочва отделно основно разглеждане. На този етап съставът на районния съд включва един или трима съдии, освен при делата по семейно право, при които в състава на съда е включен само един съдия. Производството се провежда без прекъсване, доколкото това е възможно.

По **наказателни дела** съставът на районния съд е различен в зависимост от конкретното престъпление. Делата за дребни правонарушения се разглеждат от един съдия, а по-сериозните престъпления се разглеждат от състав от един съдия и трима непрофесионални членове.

В **наказателното производство** се съблюдават същите принципи, които се съблюдават и при гражданските дела. Съдът може да поиска от обвиняемия да даде обяснение преди основното разглеждане. Производството е устно и решението се основава на фактическите обстоятелства, които страните лично са довели до знанието съда. Всички доказателства се събират по време на основното разглеждане. По същия начин производството се провежда без прекъсване, доколкото това е възможно. Съставът на съда не може да бъде променен в хода на основното разглеждане.

Ако съдът не постигне **консенсус** за решението, се провежда гласуване. Всеки член от състава има индивидуален глас. Когато има равен брой гласове по гражданско дело, гласът на съдията има решаващо значение. По наказателни дела в такъв случай се постановява по-лекото наказание. В решението на районен съд се посочва как е решено делото и се описват мотивите за това решение. В повечето случаи решението се обявява на страните веднага след приключване на основното разглеждане. При големи или сложни по друга причина дела обаче решението може да бъде забавено с максимум две седмици и съобщено в писмен вид от секретариата на съда.

Апелативни съдилища

Във Финландия съществуват шест **апелативни съдилища**. В качеството си на съдилища от по-висока инстанция те разглеждат жалби и молби срещу решения на районните съдилища. В определени случаи апелативните съдилища изпълняват и функцията на съдилища от първа инстанция — например за процедура по импийчмънт на съдия от съд от по-ниска инстанция или на високопоставени държавни служители.

Апелативните съдилища също така отговарят за надзора по прилагането на закона от районните съдилища и за определени въпроси, отнасящи се до съдебната администрация. За решаването на един такъв административен въпрос по-специално е необходимо подаването на становище до комисията за подбор на кандидати за съдии по молби за длъжността съдия в районен или апелативен съд. Излагането на становището се извършва от комисията на апелативния съд, който е натоварен с това задължение. Председателят (председателстващият съдия) на апелативния съд носи отговорност за дейностите на съда и за неговата ефикасност.

Апелативният съд е разделен на **отделения**, чиито ръководител е старши съдия, работещ съвместно с други съдии. Делата обикновено се разглеждат от състав на апелативния съд, който се състои от трима съдии.

Производство в апелативните съдилища

До април 1998 г. производствата в апелативния съд са били основно писмени. В рамките на тези производства делата се разглеждат и решават в отговор на представяне на писмени доказателства на съда. Реформата на производството в апелативните съдилища увеличи броя на устните изслушвания. Съдиите и старшите секретари на съда понастоящем изпълняват функцията на съдия-докладчик.

Върховен съд

Върховният съд е **най-висшата апелативна инстанция**. Подобно на апелативния съд, Върховният съд е разделен на състави, които, за да бъдат законово компетентни, се състоят от петима членове.

За да бъде отнесено дело към Върховния съд, заинтересованата или участващата страна трябва да подаде молба за разрешение за обжалване срещу решение на съда. При получаване на тази молба, Върховният съд я разглежда и преценява дали може да даде разрешение за обжалване в конкретния случай. Делото се разглежда от **състав от** две или три лица. Разрешение за обжалване може да бъде дадено само на основанията, предвидени от закона.

От 1980 г. насам Върховният съд е институция, която установява съдебната практика. Фактически, дело, по което Върховният съд се е произнесъл, създава правна норма, която другите съдилища трябва да спазват при решаването на подобни дела. Не се изисква разрешение за обжалване в случаите, когато апелативният съд е действал като съд от първа инстанция.

Дейностите на Върховния съд се председателстват от неговия **председател**. Членовете на Върховния съд се наричат съдии от Върховния съд. Всички лица, които заемат длъжност главен секретар, помощник-главен секретар, младши или старши съдебен секретар, могат да изпълняват функцията на съдия-докладчик.

Освен че разглежда законови въпроси, Върховният съд също така назначава съдии на временни постове за срок от една година или за по-дълъг срок. Върховният съд също така изразява становища по отношение на предложени законопроекти и молби за помилване, изпратени до президента на Финландия.

Производството пред Върховния съд обикновено е **писмено**. Могат обаче да се провеждат и **устни изслушвания**, ако това бъде счетено за необходимо.

Бази данни с правна информация

Наименование и URL-адрес на базата данни

 [Съдебен уебсайт на финландските съдилища](#)

Достъпът до базата данни безплатен ли е?

Да, достъпът е **безплатен**.

 [Съдебният уебсайт на финландските съдилища](#) съдържа информация за съдебната система на Финландия. Той представлява универсален портал за онези, които търсят информация за съдилища, прокурори, съдебни изпълнители, бюра за правна помощ и други публични органи, които се занимават с правораздавателната система на Финландия.

Той включва например най-новата съдебна практика на апелативните съдилища и административните съдилища.

Последна актуализация: 08/02/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Обикновени съдилища - Швеция

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на обикновените съдилища в Швеция.

Обикновени съдилища — въведение

Общите съдилища разглеждат наказателни и граждански дела. Те са организирани в **тристепенна система**:

Районни съдилища ([Tingsrätt](#))

Апелативни съдилища ([Hovrätt](#)) и

 <http://www.hogstaforvaltningsdomstolen.se/> [Върховният съд \(Högsta domstolen\)](#).

Общите административни съдилища разглеждат дела, свързани с публичната администрация. Те са организирани в тристепенна система:

Окръжни административни съдилища ([Förvaltningsrätt](#))

Административни апелативни съдилища ([Kammarrätt](#)) и

 [Върховен административен съд \(Högsta förvaltningsdomstolen\)](#)

Освен това съществуват няколко специални съдилища и трибунали за гледане на специфични видове дела и въпроси, като [Трудовия съд \(Arbetsdomstolen\)](#) и [Търговския съд \(Marknadsdomstolen\)](#).

Последна актуализация: 22/10/2015

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [en](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Обикновени съдилища - Англия и Уелс

Настоящата страница ви предоставя информация за обикновените съдилища в Англия и Уелс.

Обикновени съдилища — въведение

Организацията на различните съдилища в Англия и Уелс следва по-долу. Можете да намерите повече подробности на уебсайта на [Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service\)](#), която администрира и поддържа всички съдилища с изключение на Върховния съд.

Върховен съд (Supreme Court)

На 1 октомври 2009 г. **Върховният съд на Обединеното кралство (Supreme Court of the United Kingdom)** поема компетентността на Апелативната комисия на Камарата на лордовете (Appellate Committee of the House of Lords). Освен това Върховният съд поема функциите, възложени на Юридическата комисия на Тайния съвет (Judicial Committee of the Privy Council) (най-висшият апелативен съд в няколко независими страни от Британската общност, отвъдморски територии на Обединеното кралство и територии, зависими от Британската корона).

Върховният съд е **апелативният съд от последна инстанция** в Обединеното кралство, както за наказателни, така и за граждански дела, макар че наказателни дела от Шотландия не могат да бъдат обжалвани пред Върховния съд. Обикновено, разрешение за отнасяне на дело за обжалване пред Върховния съд се предоставя единствено ако то съдържа правни аспекти от обществено значение.

Апелативен съд (Court of Appeal)

Апелативният съд е разделен на две отделения: наказателно и гражданско, и обикновено заседава в Лондон.

Наказателното отделение (Criminal Division), ръководено от **главния съдия (Lord Chief Justice)**, разглежда обжалвания срещу осъждания и присъди от лица, признати за виновни и осъдени от Кралския съд (Crown Court). Наказателното отделение на Апелативния съд има право да отмени или потвърди осъдителна присъда, да нареди провеждане на повторен съдебен процес и, при обжалване на присъди, да промени продължителността на присъдата (но не и да я увеличава). При все това, в случай че главният прокурор (attorney general) отнесе дело пред Апелативния съд, съдът има право да увеличи присъдата, ако я сметне за неоправдано снизходителна.

Съдът има и по-широкообхватна компетентност да разглежда специфични обжалвания (ad hoc appeals), например обжалвания, отнасящи се до ограничение за отразяване или обществен достъп, обжалвания срещу съдебни решения в противоречие с исканото от прокуратурата и различни случаи на обжалване по *Закона за доходите от престъпна дейност* от 2002 г. (Proceeds of Crime Act 2002). Освен това, съдът се занимава и с обжалвания по дела от военния съд.

Обикновено в наказателното отделение на Апелативния съд заседават трима съдии, но съдът излиза само с едно решение (мнение на мнозинството).

Гражданското отделение (Civil Division) на Апелативния съд се ръководи от **Председателя на Апелативния съд (Master of the Rolls)**. Съдът разглежда обжалвания предимно срещу решения на Висшия съд (High Court) (включително Канцлерското отделение (Chancery Division), Отделението на кралската скамейка (Queen's Bench Division) и Семейното отделение (Family Division)) и на окръжните съдилища в Англия и Уелс, както и на определени трибунали. Обикновено заседават трима главни съдии (Lord Chief Justices), като формират състав. При определяне на тяхното решение, съдиите може да издават всякаква заповед, която по тяхна преценка е трябвало да бъде издадена в съда, от който е било отнесено делото. В някои случаи се определя провеждане на повторен процес.

В Апелативния съд рядко се изслушват свидетели. Решенията обикновено се основават на документи, протоколи от предишни заседания и на доводите на адвокатите, представляващи страните.

Висш съд (High Court)

Висшият съд се намира в Лондон, но дела могат да се гледат и в други части на Англия и Уелс. Висшият съд може да разглежда почти всяко гражданско дело – въпреки че на практика той се занимава предимно с по-големите или по-сложните дела. Организацията на съда включва три отделения:

Отделението на кралската скамейка (Queen's Bench Division) е най-голямото от трите и се занимава с широк кръг от граждански въпроси. Те могат да включват дела за обезщетение на вреди вследствие на нарушение на договор, закононарушение, клевета, търговски спорове и военноморски дела (граждански дела, свързани с кораби, например сблъскване, повреда на товар и изваждане на потънали плователни съдове).

Финансово отделение (Chancery Division) се занимава конкретно с имуществени въпроси, включително с разпореждане със собственост на починали лица, тълкуване на завещания, патенти и интелектуална собственост, несъстоятелност и спорове по отношение на дружества.

Семейното отделение (Family Division) се занимава с много от по-сложните бракоразводни дела и свързаните с тях финансови и семейни въпроси. Отделението разглежда дела, които се отнасят до деца (по-конкретно случаите на настояничество, осиновяване и отвличане на деца), дела от списъка с делата на Опекуния съд (Court of Protection), и дела, свързани с медицинско лечение на деца в рамките на специфичната компетентност на съда.

Административен съд (Administrative Court)

Дейността на Административния съд е разнообразна и се състои от **административно-правна компетентност** в Англия и Уелс и **надзорна компетентност** по отношение на съдилища и трибунали от по-ниска инстанция.

Надзорната компетентност, упражнявана основно чрез процедурата по **съдебен контрол**, включва лица или органи, изпълняващи публичноправни функции. Целта на съдебния контрол е да се гарантира надлежността и законосъобразността на взетите от тези органи или лица решения, както и че те не превишават правомощията, предоставени им от Парламента.

Други въпроси, с които се занимава Административният съд, включват определени **законови обжалвания и заявления**:

Правото, предоставено от определени закони, да се оспорват решения на министри, местните власти, трибунали

Заявления съгласно Закона за националността, имиграцията и правото на убежище от 2002 г. (Nationality, Immigration and Asylum Act 2002)

Обжалвания чрез заведени дела срещу определени решения на магистратски съдилища и Кралския съд (Crown Court)

Заявления за завеждане пред съдия за установяване на законността на задържане под стража (habeas corpus)

Заявления, отнасящи се до задържане под стража за неуважение към съда

Заявления, отнасящи се до лица, които съзнателно завеждат неоснователни съдебни искове (vexatious litigants)

Заявления съгласно Закона за съдебните лекари от 1988 г. (the Coroners Act 1988)

Различни заявления, внесени съгласно Закона за защита от тероризъм, приходи от престъпна дейност и трафик на наркотици (Prevention of Terrorism, Proceeds of Crime, Drugs Trafficking Act) и Закона за наказателно правосъдие (Criminal Justice Act).

През 2009 г. бяха открити регионални офиси на Административния съд в Бирмингам, Кардиф, Лийдс и Манчестър, което дава възможност на ищците/заявителите да подават определени видове заявления на по-близо до района, с който имат най-близка връзка. Нов регионален офис отвори врати в Бристол през ноември 2012 г.

Дивизионни съдилища към Висшия съд (Divisional courts)

Определени **обжалвания от съдилища от по-ниска инстанция** се разглеждат от дивизионните съдилища (т.е. съд, който се състои от поне двама съдии) към Висшия съд .

Обжалвания от окръжни съдилища по отношение на компетентността на Финансовото отделение и Отделението на кралската скамейка се разглеждат от съответните дивизионни съдилища.

Дивизионните съдилища към Отделението на кралската скамейка разглеждат, освен други въпроси, обжалвания на правно основание на решения на магистратските съдилища и Кралския съд (освен в случаите, когато Кралският съд се занимава с въпрос по предявяване на обвинение).

Дивизионните съдилища от Семейното отделение разглеждат обжалвания срещу решения по семейни въпроси, взети от магистратски съдилища.

Окръжни съдилища (County courts)

Окръжните съдилища разглеждат по-голямата част от **гражданските дела** в Англия и Уелс. Казано по-просто, гражданските дела с по-ниска степен на сложност се гледат от окръжни съдилища, а по-сложните дела от Висшия съд. Повечето от делата, които се обработват от окръжните съдилища, се отнасят до събиране на дългове. Въпреки това, в окръжните съдилища се разглеждат и въпроси, отнасящи се до възвръщане на собственост върху имущество (например при прекъсване на ипотечни вноски), искове за физически щети поради небрежност и несъстоятелност.

Искове за дължими суми или обезщетения в размер под 5000 GBP обикновено се разглеждат чрез **специална процедура за искове с малък материален интерес**. Тя е предвидена за осигуряването на евтин и необременен от формалности начин на уреждане на спорове, без необходимост от прибегване до услугите на адвокат. В такива дела съдията може да поеме ролята на разпитващ и да помогне както на ищеца, така и на ответника, да разяснят своите доводи. Окръжните съдилища предлагат и вътрешна услуга по медиация при искове с малък материален интерес, макар че по отношение на останалите искове е на разположение и външна медиация.

Окръжните съдилища се занимават и със **семеини дела**, което включва развод, въпроси, касаещи деца, например местожителство, дела за отглеждане и осиновяване. Част от семейните дела са сложни и може да бъдат разглеждани от Висшия съд. В централната част на Лондон всички семейни дела се разглеждат от главния отдел за гражданско състояние към Семейното отделение, а не от местните окръжни съдилища. Семейна медиация се предлага от Службата за детска и семейна съдебна консултация и подкрепа (Children and Family Court Advisory and Support Service, CAFCASS).

Кралски съд (Crown Court)

Кралският съд е национален съд, който заседава в различни центрове в Англия и Уелс. Той се занимава с всички **сериозни наказателни дела**, получени от магистратските съдилища. Подлежащите на процес дела се гледат от съдия и съдебен състав от 12 съдебни заседатели, които са представители на обществеността.

В някои случаи съдебни заседатели са необходими и при граждански дела (например клевета), макар това да не се случва често. В такива случаи съдебният процес се провежда във Висшия съд или в окръжен съд. Кралският съд изпълнява ролята и на апелативен съд за дела, които се гледат от магистрати в магистратските съдилища.

Магистратски съдилища (Magistrates' courts)

Магистратските съдилища се занимават основно с **въпроси от наказателен характер**; повечето наказателни дела се разглеждат от магистратските съдилища. По-сериозните престъпления се отнасят към Кралския съд за провеждане на съдебен процес. В магистратските съдилища се разглеждат и **някои граждански дела**, включително въпроси от семейното право; събиране на определени видове задължения, като общински данъци; лицензионни въпроси (като лицензи за алкохол), нарушения на условията на лиценза или на съдебни решения, както и въпроси, засягащи залаганя и хазартни игри.

Повечето от делата в магистратските съдилища се разглеждат от **непрофесионални магистрати** (известни още като мирови съдии или JP (justices of the peace)). Непрофесионалните магистрати не притежават правна подготовка. Те обикновено заседават в състав от трима души и получават консултация по правни въпроси от съдебни секретари с правна квалификация. Въпросите с по-висока степен на сложност пред магистратските съдилища се разглеждат от представители на професионалната съдебна система, известни като окръжни съдии (в магистратските съдилища), които работят на пълно работно време. Заместник-окръжните съдии (в магистратските съдилища) работят на непълно работно време. Магистратските съдилища разполагат с правомощия да налагат глоби и да задържат (за ограничен период) лица, които са осъдени за престъпления — съответно някои от делата биват отнасяни пред Кралския съд за издаване на присъда.

Определени магистратски съдилища са известни като **„младежки съдилища“**. Те са съставени от магистрати със специална подготовка и в тях се разглеждат само повдигнати обвинения и подадени заявления, касаещи деца и младежи. В повечето случаи те се занимават само с лица на възраст под 18 години, които не са обвинени заедно с възрастни. Младежките съдилища заседават отделно от останалите съдилища и не са отворени за обществеността. Те се състоят от не повече от трима магистрати, включително един мъж и една жена или един окръжен съдия (в магистратските съдилища).

Полезни връзки

Съдебната служба на Нейно величество (Her Majesty's Courts and Tribunals Service)

Последна актуализация: 30/11/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Обикновени съдилища - Северна Ирландия

Настоящата страница ви предоставя обща информация за различните видове съдилища в Северна Ирландия.

Обикновени съдилища – въведение

По-долу е представена организацията на различните съдилища в Северна Ирландия:

Върховен съд (Supreme Court)

През 2009 г. новият **Върховен съд на Обединеното кралство (Supreme Court of the United Kingdom)** поема компетентността на Апелативната комисия на Камарата на лордовете (*Appellate Committee of the House of Lords*). Наред с това той поема функциите, възложени дотогава на Съдебната комисия на Тайния съвет (*Judicial Committee of the Privy Council*), която е най-висшият апелативен съд в няколко от независимите страни от Британската общност, в отвъдморските територии на Обединеното кралство и в териториите, зависими от Британската корона.

Върховният съд е **последна инстанция** в Обединеното кралство както за наказателни, така и за граждански дела, макар че наказателните дела, постановени в Шотландия, не могат да бъдат обжалвани пред него. Разрешение за обжалване на решението по дадено дело пред Върховния съд обикновено се дава само ако са налице основания, които са от обществено значение.

Апелативен съд (Court of Appeal)

Апелативният съд в Северна Ирландия се намира в Кралската съдебна палата в Белфаст. Той разглежда жалби срещу решения по наказателни дела, постановени от Кралския съд (*Crown Court*), и жалби срещу решения по граждански дела, постановени от Висшия съд (*High Court*).

Висш съд (*High Court*)

Висшият съд в Белфаст се занимава с граждански дела, разглежда жалби по наказателни дела и разполага с правомощия да преглежда действията на лица или организации, за да гарантира, че предприетите от тях действия са законосъобразни и правилни. Висшият съд обикновено се занимава с делата, ако цената на иска надвишава 30 000 GBP. В някои случаи дело с цена на иска над 30 000 GBP може да бъде изпратено от Висшия съд към окръжния съд, както и дело с цена на иска под 30 000 GBP може да бъде прехвърлено от окръжния съд към Висшия съд. Във Висшия съд има три отделения:

Семейно отделение (*Family Division*): Семейното отделение се занимава със сложни бракоразводни дела, с дела, свързани с настояничество, осиновяване, домашно насилие и други подобни дела. Отделението разглежда също така жалби срещу решения по брачни дела, постановени от магистратски и окръжни съдилища, дела на хора, страдащи от психични заболявания, и по-прости наследствени дела.

Отделение на кралската скамейка (*Queens Bench Division*): Отделението на кралската скамейка разглежда големите и/или сложни иски за обезщетение. То разглежда също така ограничен брой жалби срещу решения на магистратските съдилища или Кралските съдилища, преглежда действията на организации, за да провери дали предприетите от тях действия са законосъобразни, и разглежда иски за обида и клевета.

Канцлерско отделение (*Chancery Division*): Канцлерското отделение се занимава с дела за доверителна собственост (*trust*), оспорени завещания, ликвидирани дружества, несъстоятелност, ипотеки, благотворителна дейност, дела за оспорени доходи (обикновено във връзка с подоходен данък) и др.

Кралски съд (*Crown Court*)

Кралските съдилища се занимават със следните видове дела:

дела за по-тежки престъпления, които разглеждат от съдия, а в повечето случаи и от съдебни заседатели;

дела, по които магистратските съдилища са постановили осъдителна присъда и които са отнесени към кралския съд за определяне на наказание. Наказанието лишаване от свобода и глоба, налагани от кралските съдилища, са по-тежки от тези, налагани от магистратските съдилища.

Окръжен съд (*County Court*)

Окръжните съдилища се занимават с граждански дела, като последните се разглеждат от съдия или районен съдия. Окръжният съд обикновено разглежда дела с цена на иска под 30 000 GBP (или 45 000 GBP при дела, свързани с ценни книжа). Делата с по-голяма цена на иска се разглеждат във Висшия съд — вж. изложената по-горе информация. Всички иски, произтичащи от регулирани кредитни споразумения, трябва да се предявяват пред окръжния съд, независимо от цената на иска.

Примери за дела, с които се занимава окръжният съд:

Окръжните съдилища имат компетентност да разглеждат широк диапазон от дела, но най-често срещаните от тях са:

спорове между наемодател и наемател: например за владение (извеждане на наемател от имота), неплатени наеми, ремонтни дейности;

потребителски спорове: например дефектни стоки или услуги;

искове за телесни повреди (телесни повреди в резултат от небрежност): например транспортни произшествия, телесни повреди вследствие на пропадания в дупки в пътната настилка, трудови злополуки;

бракоразводни дела, при които ответникът няма възражения срещу развода. Такива дела могат да се разглеждат само от някои окръжни съдилища;

дела за дискриминация, основана на раса и пол;

проблеми, свързани с дългове: например кредитор, който се опитва да събере дължимите му суми;

проблеми, свързани с трудови правоотношения: например дължими надници или заплати или заплащане вместо предизвестие;

жалби срещу решения на магистратските съдилища, които се разглеждат от съдия (и поне двама непрофесионални магистрати, ако ответникът е непълнолетно лице).

Дела по иски с малък материален интерес

Делата по иски с малък материален интерес също се разглеждат от окръжните съдилища. По правило искът с малък материален интерес представлява иск, чиято цена не превишава 3 000 GBP.

Магистратски съдилища (*Magistrates' Courts*)

Магистратските съдилища са компетентни да разглеждат наказателни и някои граждански дела. Делата се разглеждат от районен съдия (магистратски съд).

Наказателни дела в магистратските съдилища

Магистратските съдилища са компетентни да разглеждат наказателни дела, при които ответникът няма право делото му да бъде разглеждано с участието на съдебни заседатели. Тези престъпления се преследват по реда на съкратената процедура. Престъпленията, преследвани по реда на съкратената процедура, се наказват с лишаване от свобода до шест месеца и/или глоба до 5 000 GBP.

Магистратските съдилища разглеждат също така дела за престъпления, при които ответникът може да избере дали делото му да бъде разгледано с участието на съдебни заседатели, но той е решил делото да бъде гледано от магистратския съд. Ако ответникът избере разглеждане на делото му с участието на съдебни заседатели, делото се прехвърля на кралския съд.

Съд за непълнолетни лица (*Youth court*)

Съдът за непълнолетни лица се занимава с младежи, които са извършили престъпления и са на възраст между 10 и 17 години. Съдът за непълнолетни лица е част от магистратския съд като делата се разглеждат от районен съдия (от магистратския съд) и двама специално обучени непрофесионални магистрати. Ако непълнолетно лице е обвинено в извършването на много тежко престъпление, — т.е. такова, за което, ако е извършено от пълнолетно лице, се предвижда наказание лишаване от свобода за не по-малко от 14 години — съдът за непълнолетни лица може да предаде делото за разглеждане от кралския съд.

Граждански дела в магистратските съдилища

Магистратските съдилища се занимават с ограничен брой граждански дела, а именно:

дела във връзка с някои гражданскоправни задължения: свързани например с неизплатени задължения за подоходен данък, неплатени вноски за социално осигуряване, неизплатени задължения по ДДС, такси;

дела за лицензии: свързани например с предоставяне, подновяване или отнемане на лицензии за питейни заведения и клубове;

някои семейноправни дела: свързани например с издръжка и отстраняване на брачния партньор от семейното жилище;

дела, свързани с благосъстоянието на децата, например за издаване на съдебни заповеди за полагане на грижи или осъществяване на надзор от органи на местната власт, производства за осиновяване и съдебни заповеди за определяне на местожителство на децата.

Съдилища на коронерите (*Coroners' Courts*)

Разследват обстоятелствата около случаи на внезапна, насилствена или неестествена смърт.

Връзки по темата

🇬🇧 Съдебна служба на Северна Ирландия

Последна актуализация: 16/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [en](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Обикновени съдилища - Шотландия

Настоящата страница ви предоставя въведение в организацията на обикновените съдилища в юрисдикцията на Шотландия в Обединеното кралство.

Обикновени съдилища — въведение

Върховният съд по граждански дела (Court of Session), Върховният съд по правораздаване (High Court of Justiciary), шерифските съдилища (sheriff courts) и мировите съдилища (justice of the peace courts) се административат от [🇬🇧 Съдебната служба на Шотландия \(Scottish Courts Service\)](#), която е независим орган, оглавяван от Председателя на Върховния съд по граждански дела (Lord President), най-високопоставеният съдия в Шотландия.

Върховни съдилища в Шотландия

Върховните съдилища в Шотландия са Върховният съд по граждански дела и Върховният съд по правораздаване (High Court of Justiciary).

Върховен съд по граждански дела (Court of Session)

Върховният съд по граждански дела е върховният граждански съд в Шотландия. Той се помещава в сградата на парламента в Единбург. Съдът заседава като въззивен съд, а също и като граждански съд, който урежда спорове, включително по искове за неудовлетворени вземания, искове за вреди, семейноправни и търговски искове.

Върховен съд по правораздаване (High Court of Justiciary)

Върховният съд по правораздаване разглежда обжалвания по наказателни дела и наказателни дела за престъпления с висока степен на обществена опасност. Производствата се провеждат пред съдия и съдебни заседатели.

Когато разглежда жалби съдът заседава в Единбург. За останалите дела седалището на съда е в Единбург, Глазгоу и Абърдийн, но производствата се провеждат и в градове на цялата територия на Шотландия.

Шерифски съдилища (Sheriff Courts)

За целите на правораздаването Шотландия е разделена на шест района, наречани шерифства (*sheriffdoms*). Всяко шерифство има главен шериф (*Sheriff Principal*), който, освен че разглежда обжалвания по граждански дела, отговаря за ефикасното функциониране на шерифските съдилища.

В тези шерифства има общо 49 шерифски съдилища, които се различават по мащаб и предназначение, но всички имат еднаква цел.

Делата се разглеждат от съдия, наречен шериф (*sheriff*). Работата на шерифските съдилища може да бъде разделена на три основни категории — граждански дела, наказателни дела и дела за наследство. Тя се администрира от секретарите на местните шерифски съдилища и техните служители.

Граждански дела

Повечето граждански дела са свързани със спорове между физически или юридически лица. В шерифските съдилища се разглеждат три различни вида дела:

Производства по общия ред, при които се разглеждат главно дела по бракоразводни искове, искове, свързани с деца, спорове за собственост и искове за неудовлетворени вземания/искове за вреди, надвишаващи 5 000 GBP.

Съкратени производства, използващи опростена процедура за уреждане главно на спорове за неплатени наеми, доставка на стоки и неудовлетворени вземания на стойност между 3 000 GBP и 5 000 GBP.

Искове с малък материален интерес, при които също се използва опростена процедура, без да има нужда да се прибегва да услугите на адвокат (*solicitor*) при спорове на по-ниска стойност (преди всичко неудовлетворени вземания на стойност по-малка от 3 000 GBP).

Освен това в шерифските съдилища се разглеждат много други граждански искове и процедури, включително:

осиновяване на деца,

ликвидация на дружества,

опростени бракоразводи производства,

разследвания по произшествия с фатален край,

несъстоятелност.

Наказателни дела

Наказателните дела в шерифските съдилища могат да бъдат разглеждани по реда на тържествено или съкратено производство. Прокурорът (*Procurator Fiscal*) решава по реда на кое производство следва да се разглежда всеки отделен случай.

Производство по общия ред се прилага по дела за престъпления с висока степен на обществена опасност, при които обвинението може да доведе до присъда, надвишаваща дванадесет месеца лишаване от свобода или налагане на глоба в размер на повече от 10 000 GBP. Производствата се провеждат пред шериф, заседаващ заедно със съдебни заседатели.

Съкратеното производство се прилага за престъпления с по-ниска степен на обществена опасност, при които шерифът разглежда делото без съдебни заседатели. Въпреки че правомощията на шерифа за произнасяне на присъда са ограничени до дванадесет месеца лишаване от свобода, има случаи, при които този срок може да бъде по-голям.

Дейности по дела за наследство

Дейностите по дела за наследство са свързани главно с разпореждането с имущество на починали лица. Правомощието, предоставено от съда, за да се позволи на изпълнителя да събере и разпредели имуществото, се нарича „потвърждаване“ (*confirmation*). Това правомощие се предоставя само след като в съда бъде депозиран опис на имуществото на починалия.

Ако наследството има брутна стойност, която не надвишава 36 000 GBP, то се категоризира като „малко наследство“ и лицето, което иска потвърждаване, ще получи помощ за попълването на съответния формуляр от служителите в службата на секретаря към местния шерифски съд. Ако стойността на наследството надвишава 36 000 GBP, лицето, което иска потвърждаване, ще бъде посъветвано да се консултира с адвокат (*solicitor*).

Мирови съдилища

Мировият съд е непрофесионален съд, в който мировият съдия, който не е юридически правоспособен, заседава с юридически правоспособен служител. Юридически правоспособният служител предоставя съвети по процесуални и материалноправни въпроси. Съдът разглежда най-вече наказателни дела за престъпления с по-ниска степен на обществена опасност по реда на съкратеното производство. Максималният размер на наказанието, което може да наложи мировият съдия, е 60 дни лишаване от свобода или глоба, която не надвишава 2 500 GBP. Само в Глазгоу някои съдилища се председателстват от юридически квалифициран платен магистрат. Максималният размер на наказанието, което може да наложи платеният магистрат, е дванадесет месеца лишаване от свобода или глоба, която не надвишава 10 000 GBP.

Секретарят в шерифския съд отговаря за всички административни дейности в шерифските и мировите съдилища, включително:

заповеди за събиране на глоби и обезщетения

издаване на преписи на съдебни заповеди, например отнасящи се до пробация и общественополезен труд

призоваване и ръководене на съдебните заседатели.

По-подробна информация относно съдилищата в Шотландия може да бъде намерена на уебсайта на [Съдебната служба на Шотландия \(Scottish Court Service\)](#)

Връзки по темата

[Съдебна служба на Шотландия \(Scottish Courts Service\)](#)

Последна актуализация: 05/11/2014

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.